

**Openbare raadsvergadering der gemeente Ridderkerk, gehouden op
donderdag 22 januari 2009**

5

Aanwezig: De burgemeester: mevrouw J.H.M. Hermans-Vloedveld, voorzitter

De gemeentesecretaris: mevrouw W.C.M. Lissenberg-van Dam

10 De wethouders: mevrouw H.R. van den Berg, de heren Th.C.M. Blesgraaf, E.M. den Boef en
P.J.H.M. de Koning

De raadsleden: mevrouw A.P.S. Ripmeester (PvdA), mevrouw T. Duman-Sirin (PvdA), de
15 heer M.A. Hitzert (PvdA), de heer W. van der Linden (PvdA), mevrouw M. van Gink (PvdA),
de heer M. Japenga (CU), de heer R.P. Pors (CU), de heer C.J. Louter (CU), de heer P. van
den Berg (VVD), de heer L. van der Spoel (VVD), de heer P. Boertje (VVD), de heer H.J.A.
Koppes (LR), de heer M.A. Vroegindewey (LR), de heer A. Los (LR), de heer B.

15 Neuschwander (LR), de heer H.C.M. van Houcke (D66/GL), de heer J. Lagendijk (SGP), de
heer R.C. van Pelt (SGP) *vanaf 20.45 uur*, de heer T.J. Alderliesten (SGP), de heer A. den
Ouden (SGP), de heer C.A. Roodenburg (SGP), de heer J.C. van Andel (CDA), de heer
20 W.P. Onderdelinden (CDA), de heer P.W.J. Meij (CDA), de heer M. Dijkhuizen (RB) *vanaf
20.20 uur tot 23.05 uur*.

Griffier: de heer mr. J.G. van Straalen

25 **Afwezig:** De heer A.H.M.M. van Abeelen (PvdA), mevrouw A.B. van Houwelingen-
Saugerud (PvdA), mevrouw W.N.P. Nooyen (LS), de heer V.A. Smit (SGP)

Notulist: Mevrouw J. Roger de Campagnolle, Notuleerservice Nederland

30

1. Opening en vaststellen van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, goedenavond. Excuses voor de paar minuten verlating,
35 maar de band moet absoluut meelopen. Dat is handig voor u, want dan krijgt u het juiste
verslag, maar ook handig voor de notuliste, mevrouw Joyce Roger, die onze vaste notuliste,
die ziek is, vervangt. Ik wil u vragen om het ook haar te gunnen, om bij iedere spreker die
het woord neemt of krijgt, even de naam te zeggen. Ik zal er zelf ook goed op letten, het
maakt het voor haar wat aangenamer. Heel veel sterkte en succes vanavond.

40 Dames en heren, dit geldt natuurlijk ook voor u. Wij hebben één agendapunt vanavond, het
concept "Structuurvisie Ridderkerk 2020".

Maar eerst nog een mededeling. Wij hebben een kersverse opa in ons midden, dat is de
heer Onderdelinden. Bram is een mooi ventje, ik heb het gecheckt, hij lijkt op opa. Heel veel
genoegen ermee.

45 Dames en heren, ik heb meldingen van afwezigheid gekregen van mevrouw Nooyen van
Lokaal Sociaal, de heer Van Abeelen van de PvdA, mevrouw Van Houwelingen van de
PvdA en de heer Smit van de SGP. De heer Dijkhuizen heeft zich niet afgemeld, maar ik
denk dat hij niet komt vanavond. Ik hoop natuurlijk alsnog van wel, maar de indruk is van
niet. De heer Van Pelt van de SGP komt iets later, rond een uur of half negen heb ik
50 begrepen.

Dames en heren, ik stel aan de orde, als u in ieder geval akkoord kunt gaan met de agenda, het concept "Structuurvisie Ridderkerk 2020". U heeft al een aantal moties toegezonden gekregen. Deze zijn ingediend door D66/GroenLinks en de PvdA, waarvan één gecombineerd met de ChristenUnie en het CDA. Bij het volgen van de volgorde van de sprekers zou ik u willen vragen om het goed te vinden deze fracties als eerste het woord te gunnen. Ik neem aan dat alle fracties het woord willen voeren? Dat is het geval.

2. Ridderkerk Visie 2020 (raadsvoorstel nr. 215)

De voorzitter: Mag ik dan starten met de heer Van Houcke, daarna mevrouw Ripmeester, de heer Japenga, de heer Meij, de heer Neuschwander, de heer Van der Spoel en de heer Den Ouden? Dank u zeer. Termijn nummer één, ik geef het woord aan de heer Van Houcke. Ga uw gang.

De heer Van Houcke: Dank u wel, voorzitter.

Uitgaande van de stelling dat het geheel van grotere kwaliteit is dan de optelsom der delen is de fractie van D66/GroenLinks bijzonder blij met een integraal, allesomvattend toekomstscenario voor Ridderkerk. Het zal de consistentie van onze besluiten bevorderen.

Wij vinden het knap dat BVR, in de voor ons zichtbare personen van de heren De Bont en Kwantes, demonstreerden dat zij in zo korte tijd Ridderkerk op hun duimpje hebben leren kennen en dat konden omzetten in een herkenbaar Ridderkerks toekomstperspectief.

In 2008 zijn de conceptplannen besproken met instellingen, bedrijven, individuele Ridderkerkers en met het raadsteam. Dit heeft geleid tot het nu voorliggende tussendocument "Ridderkerk visie 2020".

De procedure is wat ons betreft helder.

1. De raad doet vanavond op grond hiervan richtinggevende uitspraken.
2. Op basis daarvan worden verdere uitwerkingen gemaakt van de voor Ridderkerk gewenste ontwikkelingen.
3. Er wordt voor het resterende traject gezorgd voor een goede communicatie.
4. In juni aanstaande kan de gemeenteraad daarna een definitieve Structuurvisie vaststellen: een onmisbaar spoorboekje dat verplichtingen oplegt aan de huidige en toekomstige raad en college.

Voorzitter, de fractie van D66/GroenLinks wil in het algemeen graag mee oplopen in de aangegeven richtingen, maar niet ongeclausuleerd. De fractie wil zich in enkele gevallen niet zomaar aansluiten bij de voorgestelde wandelroute. Wij begrijpen overigens niet waarom het college ons alleen vraagt om richtinggevende uitspraken over de acht kernpunten in de Samenvatting op bladzijde 4 en 5. Wij zijn zo eigengereid op zijn minst ook de acht geformuleerde Uitdagingen erbij te betrekken om een completer beeld te krijgen.

In de Samenvatting van de Visie staat (ik citeer): *"De ruimtelijke ontwikkeling tussen Rotterdam en Dordt stond sinds de jaren zeventig vooral in het teken van de economische ontwikkeling van Mainport Rotterdam..... Ridderkerk ervaart wel de lasten maar niet de lusten..... Na jaren van investeringen is nu een offensieve strategie gewenst waarin de aandacht van de leefomgeving centraal staat."* (einde citaat)

Een harde en ondubbelzinnige constatering waar wij het volledig mee eens zijn. De staat van onze woon- en leefomgeving is, erkend door menig expert, inmiddels ver onder de maat.

- Het woon- en leefmilieu heeft bovenmatig te lijden onder de eenzijdige dynamiek van economisch denken.
- Het landschap is gecompartmenteerd, aangetast en niet zelden verrommeld.
- De drukste autowegen van het land, met vooral een transitfunctie, doorsnijden Ridderkerk, met grote effecten op luchtkwaliteit, lawaaioverlast en welbevinden.
- Historische dijken en wegen zijn aangetast en doorsneden, en kunnen het gevoel versterken ontheemd te raken in de eigen woonomgeving.
- Open, veelal agrarische ruimten zijn en worden opgeslokt en leveren dubbelzinnig en dubieus proza op als: "Groen voor steen", "compensatiegroen", "win-win", enzovoort.

5

10

Wij vinden dan ook dat er verkeerde startposities worden gecreëerd als we in de nota desalniettemin toch zinnen vinden als "de kwaliteit van het landschap is groot", en er op dominante plaatsen kaartschetsen zijn opgenomen waar de milieuverzielende snelwegen A15 en A16 zijn vervangen door een aangename groene kleur, met koetjes bij de kop "Verbindend landschap".

15

Waarom wordt niet eerst duidelijk vastgesteld dat we grote milieuproblemen hebben voordat we de uitdagingen aangaan en de toekomst in visies en profielen vangen? Ik kom daar later bij Milieu op terug.

20

D66/GroenLinks kan zich in het algemeen vinden in de constatering bij de kernpunten en de uitdagingen, maar met de volgende kritische opmerkingen.

25

In de eerste uitdaging "Gezonde bevolkingsopbouw", komt men op basis van onderleggers tot precies dezelfde constatering die u al vele jaren van D66/GroenLinks kent. Jongeren en jonge gezinnen hebben onvoldoende mogelijkheid hier een woning te vinden en vertrekken naar andere gemeenten. Hierdoor ontgroent en vergrijst Ridderkerk bovenmatig sterk. Dit heeft uiteindelijk consequenties voor het draagvlak van allerlei voorzieningen, wat tot een zichzelf versterkend proces kan leiden van verslechtering van de arbeidsmarkt en aantasting van de vitaliteit van de wijken.

30

Voor woningbouw vanaf 2010 is dan ook een serieuze beleidsaanpassing noodzakelijk om Ridderkerk ook na 2020 vitaal, en de voorzieningen op peil te houden. Wij vinden dat dit uit de Structuurvisie zal moeten blijken. Dat brengt mij bij de herpositionering van de woonwijken. Wij kunnen ons goed vinden in de conclusie dat er een grote herstructureringsopgave ligt. In de uitwerking ervan zal naar onze overtuiging weerstand moeten worden geboden aan de verleiding zonder meer buurt na buurt te slopen en daarna helemaal nieuw te bouwen.

35

D66/GroenLinks vindt dat om twee redenen.

40

De eerste is uit sociale overwegingen. De in vele jaren gegroeide vertrouwde sociale samenhang wordt ruw uit elkaar getrokken, terwijl we elders grote bedragen uitgeven om de sociale samenhang in de wijken te bevorderen. Dat wringt. Ook met de laatste uitdaging "Versterkte identiteit en sociale samenhang op wijkniveau".

45

De tweede overweging is de enorme milieubelasting van puin, hout, cement, dakpannen, leidingen, betimmeringen en vul maar aan. We slopen inmiddels al huizenblokken die nauwelijks vijftig jaar oud zijn. Jaarlijks leidt dat, alleen al in ons land, tot ongeveer anderhalf miljoen m³ sloopafval. Dat is jaarlijks een Kuip vol, wat gelijk staat aan één lange rij met puin gevulde vrachtauto's die tot halverwege Spanje zou reiken. Ook dat wringt.

50

D66/GroenLinks vindt dat alleen tot sloop zou moeten worden overgegaan als er een serieus onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden van renovatie, rehabilitatie en reconstructie op basis van sociale- en milieuoverwegingen. In de commissie vorige week meldde de wethouder dat hij hierover nog geen mening had gevormd. Om hem bij dat proces te helpen dien ik hierbij een motie

in.

Verder is slopen om sociale problematiek op te lossen evenals de sloop van oudere maar nog steeds gewilde eengezinswoningen uit den boze, zeker als het alternatief voor velen een duurdere onbereikbare woning is. Evenmin is het aanvaardbaar dat in een afweging voor sloop of nieuwbouw
5 achterstallig groot onderhoud als kostenpost wordt opgevoerd.

Ik herinner de wethouder in relatie tot de Structuurvisie ook aan het amendement om het woonwensenonderzoek op tijd gereed te hebben, zodat het een substantiële bijdrage kan leveren aan de afspraken over de woningbouwopgave vanaf 2010.
10

Wij pleiten voor het opnemen van een "Visie op hoogbouw" in de Structuurvisie.

Wij stemmen in met een communicatieplan. Wel met enige spoed, alstublieft! Wij pleiten er verder voor de positie van de Ridderkerkers op te nemen in de uitwerkingen van de plannen in de
15 Structuurvisie.

Wat de werkgelegenheid betreft zitten wij er warmpjes bij. Nóg meer bedrijfsterein geeft alleen maar nóg meer voordelen aan derden en geeft ons nog meer lasten. Ik kom daar zo op terug bij de
20 polder Nieuw-Reijerwaard.

Op 6 november jongstleden is de motie Meij/Van Houcke over een onderzoek naar de mogelijkheden van HBO-MBO in Ridderkerk-Barendrecht aangehouden vanwege de toezegging dat een dergelijk onderzoek zou worden meegenomen in het kader van de Structuurvisie. Het ambtelijke en dus het antwoord van de wethouder op mijn vraag in de commissie vorige week hoe het daarmee stond, was dat er via de beide scholengemeenschappen contact was geweest met het HBO en dat die er niets in zagen. Omdat ik in het 'Jeruzalem van HBO-land', niet helemaal een vreemde ben keek ik geweldig op van deze uitspraak. Onkunde of onwil? Ik kan me werkelijk niets voorstellen bij een serieuze en open gedachtewisseling hierover tussen "het" HBO via een scholengemeenschap. Ik vraag dan ook de wethouder nogmaals met nadruk de optie serieus te onderzoeken in directe contacten met de juiste personen van beide grote Rotterdamse HBO-
25 instellingen en dat mee te nemen in de verdere procedure van de Structuurvisie. Als hij dat op prijs stelt, wil ik hem nog wel even bijpraten over hoe het HBO in elkaar zit. Ik hoor graag uw reactie hierop.
30

De voorgestelde functiemenging in de wijken is na jarenlange ontmenging een trendbreuk die sterk past bij de bestaande opvattingen van D66/GroenLinks. Dat was bij ons ook de hoofdreden de vorig jaar in het bestemmingsplan Slikkerveer voorgestelde ontmengingen, met succes, te amenderen.
35

De positie van de agrariërs. Ik ben blij dat de portefeuillehouder in de commissie instemmend heeft gereageerd op mijn suggestie hen als natuurkenner en ondernemer "in te breien", dus in te schakelen als partner in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen waarbij hun bedrijf is betrokken. De nadere invulling hiervan zien wij graag terug in de Structuurvisie.
40

Dan kom ik, zoals gezegd, terug op het milieu. Wat ons betreft was de ontwikkeling van een Structuurvisie dé uitgelezen kans de niet onbelangrijke milieuproblemen van Ridderkerk en de Ridderkerkers als één van de centrale thema's te benoemen en daaraan richtinggevende uitspraken over het toekomstige Ridderkerk te koppelen. Dat is wat ons betreft onvoldoende gebeurd. Het antwoord van de wethouder in de commissie was voorspelbaar, het is een aspect van de ruimtelijke ordening. Zonder milieuafdeling, zonder zicht op het bereiken van operationele
45
50

doelen vanuit de Milieuvisie 2006, blijft het milieu het bekende toefje slagroom uit een spuitbus. Veel lucht en snel ingezakt bij gebrek aan substantie.

5 Als milieukwesties alleen door de bril van de ruimtelijke ordenaar worden bekeken, is het gevaar levensgroot dat milieuzaken de bijproducten zijn van ruimtelijke ordening - niet zelden ongewenste bijproducten -, en delven milieubelangen het onderspit. Wat ons betreft zal het aankomen op de uitwerking van de vijfde uitdaging Ridderkerk gezond en duurzaam om te kunnen beoordelen of het zo zwaar belaste milieu in de Ridderkerkse Structuurvisie die aandacht krijgt die het verdient. Logisch dat de "Milieubeleidsvisie 2006-2014" daarin een dominante rol speelt. Maar omdat de raad nog steeds geen inzicht heeft in de voortgang van de daarin gestelde doelen, zijn we daar niet gerust op. Wij willen hier nog eens met grote nadruk stellen dat het milieu en de milieudoelstellingen uit het Milieubeleidsplan een prominente plaats behoren te krijgen in de Structuurvisie.

De polder Nieuw-Reijerwaard.

15 Wij constateren dat de omzetting van een deel van de polder Nieuw-Reijerwaard in een bedrijventerrein met nog meer vrachtverkeer, luchtvervuiling en lawaaioverlast, in grote haast, nog vóór de Structuurvisie een rol kon spelen, aan de raad ter vaststelling werd voorgelegd. Gebleken is dat drie weken na de vaststelling door de raad er al een businesscase met voor de raad onbekende, maar uiterst relevante informatie was. Pas vorige week kreeg de commissie bij toeval kennis van dit stuk. Inmiddels is mij gebleken dat aan dit Businessplan andere notities vooraf gingen, die de vrucht waren van overleg waarin ook Ridderkerk participeerde, met eveneens relevante, maar onbekende informatie.

25 Samenvattend kom ik tot de conclusie dat de raad een besluit heeft genomen met een grote impact op de plannen in de Structuurvisie, maar zonder kennis van de plannen voor een railverbinding met de havens en zonder kennis van de plannen voor een directe aansluiting van het gehele agrocomplex op de A16 door de polder Nieuw-Reijerwaard.

30 Waarom blijven de veronderstelde plannen met de boomgaard steeds hangen, en is er in verschillende achterliggende notities te zien hoe juist daar een ontsluitingsweg is getekend? Het is écht ongeloofwaardig dat de gemeente alsmaar geen vuist maakt en zegt geen mogelijkheden te hebben de eigenaar Van de Heuvel te dwingen datgene te doen wat iedereen geacht wordt te doen in ons land: zich houden aan de wet en afspraken nakomen. Wie hanteert hier een dubbele agenda, vragen omwonenden zich af. Graag uw reactie hierop.

35 De brede, becommentarieerde groenstrook tussen de A16 en het beoogde bedrijventerrein in de Visie 2020 blijkt dus een functie te hebben. Het is precies de ruimte voor een aansluiting op de A16. Is het toeval dat die brede strook daar is ingetekend in de kaarten in de Visie 2020, terwijl die door de raad gewenst is bij de Rijksstraatweg? En juist deze gegevens zijn de onderleggers voor een kabinetsbesluit om voor de ontwikkeling van Nieuw-Reijerwaard subsidie beschikbaar te stellen in het kader van Randstad Urgent.

40 D66/GroenLinks vraagt zich af of de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening de gemeente voldoende handvatten biedt om het rijksbeleid, dat niet strookt met onze eigen beslissingen en uitgangspunten in het amendement en vooral in de Structuurvisie, tegen te houden. Graag een heldere reactie hierop van de wethouder.

45 Mocht hierover vanavond onvoldoende duidelijkheid ontstaan, dan wil ik dit punt graag agenderen voor de volgende commissie Wonen.

50 De aanleg van een perfect fietsennet heeft onze warme instemming. Er is geen goed samenhangend fietspadennet, de concurrentiepositie van de fiets ten opzichte van de auto is zwak en Ridderkerk hoort bij de gemeenten waar het minst gefietst wordt. Ik stel vast dat hier nog veel

werk ligt voor de fietswethouder.

Dan de ontwikkeling van het metropolitane landschapspark of Deltapark. Dubbele gevoelens. *“Ridderkerk ligt midden in dit landschap en plukt daarvan de vruchten,”* lezen we.

5 Tot nu toe leverde de ligging van Ridderkerk vooral veel zure vruchten op, leidend tot een aangetast en verbrokkeld landschap en ernstige milieuoverlast. Pas na die constatering kun je ons inziens tot plannen komen om te rehabiliteren en te redden wat er te redden valt. Verder willen wij waarschuwen voor het oprukkend confectiegroen dat modieus op tekentafels wordt bedacht en een regelrechte bedreiging is voor de gegroeide en bestaande kwaliteiten die het landschap nog heeft.
10 Zó geen Deltapark, alstublieft!

In het kader van het weerbaar maken van de nog resterende open ruimte is het een geweldig idee om bij Bolnes hoog in te zetten op de ontwikkeling van landgoederen om zó de rijksoverheid, die het concept metropolitaans park heeft bedacht, te bewegen de prachtige plannen ook financieel mogelijk te maken.
15

Over de tramplus één opmerking. Voor de doortrekking over het Koningsplein worden veel inhoudelijk sterke argumenten als onderlegger gebruikt. Er zijn ook nadelen. Wij zouden de mogelijkheid om de tramlijn vanaf de Koninginneweg via de Noordenweg te geleiden in dit stadium dan ook nog zeker niet willen uitsluiten.
20

Samenvattend geef ik de volgende richtinggevende uitspraken.

1. Wees eerst duidelijk in het vaststellen dat er problemen zijn, voor je oplossingen voorstelt.
  2. Zorg dat in de uitwerking van de Structuurvisie milieu en duurzaamheid krachtig en breed worden uitgewerkt.
25
  3. Integreer de uitgangspunten van het Milieubeleidsplan in de Structuurvisie.
  4. Maak een masterplan woningbouw/vernieuwbouw op basis van de volgende uitgangspunten:
    - het woonwensenonderzoek;
    - renovatie van bestaande woningen en buurten;
    - 30 - alleen sloop- en nieuwbouw als is aangetoond dat renovatie onhaalbaar is;
    - optimalisering van de milieurandvoorwaarden;
    - vooral richten op starters, jonge gezinnen en senioren;
    - voldoende aanbod voor lage inkomens.
  5. Onderzoek in het kader van de Structuurvisie alsnog serieus de mogelijkheden van HBO-MBO in Ridderkerk-Barendrecht.
35
  6. Bevorder de menging van functies in woonwijken.
  7. Ontwikkel een perfect fietsnetwerk.
  8. Werk de doortrekking van de Tramplus verder uit, betrek de route over de Noordenweg daarbij.
  9. Zorg voor evenwichtige, rehabiliterende landschapsontwikkelingen in het kader van Deltapark.
  - 40 10. Zet krachtig in op landgoedontwikkeling bij Bolnes, toets ruimtelijke ontwikkelingen aan de grote waarden van landgoed Het Huys ten Donck.
  11. Geef duidelijkheid over de ontsluitingsplannen van het agrocluster in Nieuw-Reijerwaard.
  12. Hef misverstanden op over de gevolgen van rijksbesluiten over Nieuw-Reijerwaard in relatie tot de ruimtelijke eisen van de gemeenteraad.
  - 45 13. Schakel agrariërs actief in bij functieveranderingen van het landschap.
  14. Ontwikkel een hoogbouwvisie.
  15. Zorg voor een communicatieplan.
  16. Beschrijf de rol van de Ridderkerkers bij de verdere uitwerkingen van de Structuurvisie in de
50
- Voor het overige geeft de Visie 2020 ons inziens voldoende richting voor verdere uitwerking van de

Structuurvisie. Ik dank u wel.

De voorzitter: Voordat ik het woord geef aan mevrouw Ripmeester, wil ik u graag even attenderen op het feit dat de nieuwe wethouder voor de PvdA vandaag ook voor het eerst in ons midden is. Dat was ik vergeten te zeggen. En inmiddels is ook aangeschoven de heer Dijkhuizen, welkom.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter.

De Structuurvisie geeft integraal richting aan en roept beelden op bij de toekomst van Ridderkerk. Het is een goed leesbaar en veelomvattend stuk. Wanneer je er slechts één onderwerp uitlicht, doe je de rest tekort, doe je de toekomst van Ridderkerk tekort. De Structuurvisie komt voort uit de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening. Een 'moetje' hebben we het genoemd. Inmiddels gewenst en ondertussen uitgegroeid tot een springerige puber. Maar volwassen is het nog niet. De komende maanden, in het communicatie- en participatietraject, zal het nog verder moeten groeien.

Dat brengt ons meteen bij twee aspecten.

Wat is de status van de Structuurvisie ten aanzien van de nieuwe mogelijkheden van daadkracht van de provincie? Diverse sprekers spraken daar in de commissie Samen Leven hun zorgen al over uit. En ook onze fractie vindt dat er geen afdoende antwoord is op de vraag of de provincie onwelgevallige of goede plannen op lokaal niveau met een pennenstreek kan blokkeren of opleggen. Graag hoor ik een reactie van de wethouder. Maar ook de gevolgen van het niet expliciet benoemen van de glastuinbouw in de Structuurvisie, zoals genoemd in het amendement, dat juist rust wilde brengen, ook bij die economische drager. Wordt het amendement nog in het geheel in de Structuurvisie verwerkt? Over bovenstaande willen we bij voorkeur vandaag meer duidelijkheid. Wanneer dat niet mogelijk is, dan uiterlijk bij de stukken van juni 2009.

Een ander aspect betreft de communicatie en participatie rond de Structuurvisie. Het is in onze ogen een uitdaging om alle facetten van de Structuurvisie onder de aandacht te brengen en te houden en daarover in gesprek te gaan. Het vraagt grote inzet en verantwoordelijkheid van alle betrokkenen om niet de discussie over de toekomst van Ridderkerk te vernauwen tot één of twee onderwerpen.

Het geluk van Ridderkerk en het goede of het kwade zit niet in stenen of dingen, maar in de mensen. Niet ik, maar wij moeten het samen zien te roeien.

Wij vinden dat in Ridderkerk ruimte moet zijn voor veel variatie, leven en laten leven. Draagt elkanders lasten, las ik vandaag in de krant. Ridderkerk is niet alleen voor rijke gezinnen met twee auto's voor de deur en een groot, al dan niet sociaal of kerkelijk netwerk. Ridderkerk is ook voor die minder draagkrachtige, zonder auto, met gezondheidsproblemen en eenzaamheid.

De richtinggevende uitspraken die we het college met klem willen meegeven zijn de volgende.

1. De grote herstructureringsopgave die genoemd wordt en waardoor veel wijken geraakt worden baart ons grote zorgen. Deze kaalslag wordt groter dan de herstructurering in Slikkerveer Zuidoost. Met mogelijk gevolg dat buurten uiteen gerukt worden en inwoners op drift raken. Het wordt allemaal mooier en beter, maar ook veel duurder. De onderlaag van de sociale woningvoorraad wordt beperkt. Op papier bereikbare woningen zijn voor veel Ridderkerkers nu al onbetaalbaar. In onze ogen is ook in de toekomst in Ridderkerk

plek voor minder draagkrachtigen. De upgradering naar een beter Ridderkerk mag niet een excuus zijn om de minder draagkrachtigen via een ingreep in de sociale woningvoorraad uit Ridderkerk te jagen. Het college moet duidelijker uitspreken dat er ook voor deze groep voldoende ruimte zal zijn in Ridderkerk. Wij willen hen hierbij ondersteunen door de motie "Sociale woningbouw".

De mismatch tussen huidig woningaanbod en gewenst aanbod komt veelvuldig aan de orde. Er is een woonwensenonderzoek geweest, dat niet naar de raad is gekomen en wel als onderlegger heeft gediend bij dit rapport. Hoe voorkomen we dat er weer een mismatch komt?

We moeten bouwen voor starters en ouderen, maar hoe monitoren we de wensen van de Ridderkerkers in het licht van een sociodemografisch gezond Ridderkerk? Wellicht is dit een uitvoeringszaak, maar wel één die nog steeds geen duidelijke handen en voeten heeft gekregen.

Hoe faciliteren we onze honkvaste inwoners die niet meer veel hebben aan deze toekomstvisie? Misschien dat we weer moeten kijken naar het primaat van verhuizen? Óók een onderwerp dat niet in de Structuurvisie thuishoort, maar wel aandacht nodig heeft.

2. De gezondheid van Ridderkerkers. Dit is een groot goed. In Ridderkerk wordt vaak geroepen "we kunnen niets doen aan het milieu, daarvoor moet je bij de nationale overheid zijn". Dat is een mentaliteit die mag veranderen. We kunnen lokaal wel wat doen. De prioriteitstelling van de fiets en het openbaar vervoer is dan ook zeer verheugend. Wanneer je op de fiets naar je bestemming gaat, dan scoor je op tijd, gezondheid en milieu. Ook het doortrekken van de Ridderkerklijn kan het autoverkeer in Ridderkerk ontlasten.

We missen in de Structuurvisie voldoende aandacht voor het milieu. Wat gaan we doen om te zorgen dat de sterk vervuilde woonwijken in de toekomst verbeteren? Toch zeker niet alleen extensivering van het aantal bewoners, zodat minder mensen er last van hebben en minder mensen klagen. Laten we ook de voorgenomen inzet duidelijk in een paragraaf benoemen. Lobby voor 80 km-gebieden, geluidswallen, aanleg van veel compensatiegroen zoals grote groene corridors, verbindend groen, niet alleen om, maar zeker ook tussen en in de wijken, met name ook langs bedrijfsterreinen en snelwegen. Meer milieu en natuureducatie. Laten we als Ridderkerk van het milieu een speerpunt maken. Om deze richtinggevendende uitspraak kracht bij te zetten, dienen wij een motie in. Sporten draagt op vele manieren bij aan een gezonde samenleving. Daarom is het belangrijk om de voorzieningen, zowel financieel als fysiek, goed bereikbaar te houden. Wat ons betreft in een groene setting, zodat ook de sportgebieden bijdragen aan het verbindend groen tussen de wijken. Het openluchtzwembad mag van ons morgen, mits het boven de 20 graden is, open. Wij zijn het eens met het raadsvoorstel om het zwembad verder te ontwikkelen op de huidige geplande plek.

3. Voorzieningen moeten bereikbaar blijven.

Er moeten in elke wijk voldoende voorzieningen zijn. Minimaal één voorziening voor de dagelijkse boodschappen en de medische zorg. Veel Ridderkerkers hebben problemen met hun gezondheid. Door vergrijzing en verwachte toename van de milieuoverlast zal dit nog toenemen. Een GOED in elke wijk is met recht noodzaak en een groot goed. De toegankelijkheid en bereikbaarheid, ook telefonisch, van de medische zorg, vraagt meer aandacht. Hoe moet het in Ridderkerk met de oudere mens die beperkt mobiel is, en aangewezen is op de medische zorg in Rotterdam, wanneer ook in Ridderkerk West de winkelstrip volgens de verwachting verdwijnt?

In Ridderkerk is al een goed onderwijsaanbod en er is inzet op verbetering. Wel missen wij de inzet op het verkrijgen van een opleiding op het gebied van zorg. Ridderkerk vergrijst. Dat betekent dat we zitten te springen om jonge mensen, maar ook om mensen in de zorg. Wij vragen dan ook aan de raad om het streven naar een
5 zorgopleiding binnen de gemeentegrenzen op te nemen in de Structuurvisie.

4. Koester de bestaande werkgelegenheid.

Dit is fantastisch. Het is een herwaardering van deze oude bedrijfstakken. Laten we niet wachten tot de Structuurvisie is vastgesteld, maar nu al beginnen door contact op te nemen met ondernemers in Ridderkerk die we willen behouden voor Ridderkerk. Ik
10 noem hier met name De Jong Tours.

Ridderkerk moet aantrekkelijk blijven voor ondernemers om zich te vestigen. Dus het moet goed bereikbaar zijn, met goede en tevreden arbeidskrachten in de buurt. Er moeten goede voorzieningen zijn en goede ontsluitingen. Nu al komen we handjes te
15 kort. Inzet op intensivering van de arbeidsparticipatie juichen we dan ook toe.

De mobiliteitsvraagstukken vragen aandacht. De IJsselmondse Knoop is een groot stuk infrastructuur waar we nu de lasten, maar niet de lusten van ondervinden. File ontstaat op het smalste punt. Nadat we straks de verbreding van de A15 met ongemakken hebben doorstaan, mogen we getuige zijn van de langer wordende file ter hoogte van
20 knooppunt Ridderster. Files zijn groenvervuilers. De snelweg en ook de Rotterdamseweg moeten worden ontlast. Ridderkerk moet bereikbaar en gezond blijven, ook in de toekomst.

De file op de Rotterdamseweg bestaat voor een deel uit sluipverkeer. 20% van het dagelijkse autoverkeer heeft niets in Ridderkerk te zoeken. Ridderkerk hoort bij de top elf van gemeenten waar het minst gefietst wordt. Zelfs voor de kleine afstanden in Ridderkerk pakken we de auto. Ridderkerk hoort bij de top 16 van de meest auto-mindende gemeenten. Ridderkerk lijkt soms wel autoverslaafd, deels uit nood geboren, omdat de alternatieven weinig aantrekkelijk zijn. Niet fietsvriendelijk met een slecht openbaar vervoer. Onze fractie is van mening dat met het beter inrichten van Ridderkerk voor fietsers, en met het doortrekken van de tram naar P+R Oudelande, we een
30 alternatief hebben, dat zal laten zien in welke mate deze opmerking over verslaving waar is.

Er is een extra onderzoek geweest of doortrekken van de tram wenselijk en mogelijk is. Dat blijkt zo te zijn. Wel willen wij graag nader geïnformeerd worden over de wijze waarop. De suggestie van de heer Stout over een tracé over de Noordenweg zou wat ons betreft ook serieus bekeken kunnen worden.
35

Het afwaarderen van de Rotterdamseweg heeft onze sympathie, maar is niet mogelijk als de eerder genoemde maatregelen nog niet uitgevoerd zijn. Het afwaarderen van de Rotterdamseweg heeft anders alleen tot gevolg dat de file zich verplaatst naar de
40 Burgemeester de Zeeuwstraat of de Sint Jorisweg en de Ringdijk. Wellicht dat nader onderzoek meer duidelijkheid brengt.

5. Ontwikkel een groot groen gebied om Ridderkerk.

Natuurlijk zijn wij daarvoor, maar dan ook echt groen en geen groene zones die ingetekend staan op een kaartje waar eigenlijk de snelwegen lopen, of een weg over een boomgaard. Het is opmerkelijk en noodzakelijk dat we de nu nog beschikbare vrije ruimte offensief strategisch gaan bestemmen als parken. Dat de boeren geen boeren, maar landschapsbeschermers worden. Dit alleen om te voorkomen dat anderen wellicht hun oog erop laten vallen. Dat maakt onze vraag bij de inleiding over wie bepaalt wat op
50 het gebied van ruimtelijke ordening en hoe beschermen we ons daartegen weer

5 oppoortuun. Wij pleiten niet alleen voor verbindend groen om Ridderkerk heen, maar ook voor verbindend groen in en tussen de wijken. Voor ruime groene stroken van soms minimaal 100 meter, maar vaker zelfs meer, zodat ook gevoelsmatig gebieden met verschillende functie gescheiden worden. Bijvoorbeeld industrie en wonen. Groene, ruime doorgangen door Ridderkerk voor langzaam verkeer, zodat we met een groen gevoel van de ene naar de andere wijk kunnen en naar de buitengebieden.

10 Kortom, we hebben de visie en het raadsvoorstel gelezen. Wij zijn en blijven van mening dat we het getroffen hebben in onze gemeente en met de Ridderkerkers in het algemeen. Het is wel duidelijk dat door het gemeentebestuur op vele terreinen antwoord moet worden gegeven met het oog op de toekomst. Antwoord op de ontwikkelingen in en ook rondom de gemeentegrenzen.

15 Wij stemmen in met de richting waarvan het college aangeeft verder te willen uitwerken en onderzoeken.

20 Wel zijn wij kritisch ten aanzien van een aantal zaken. Die hebben we al genoemd, maar we noemen met name nog eens de gevolgen van de herstructureringsopgave, op het gebied van milieu en op het gebied van participatie en communicatie. Wij stemmen in met het voorstel ten aanzien van het plan van aanpak rondom participatie en communicatie, maar dringen aan op snelheid. Al met al vertrouwen wij erop dat wij door nu de goede weg in te slaan, een weg van kwaliteit, de toekomst in Ridderkerk op het gebied van wonen, werken en welzijn voor onze ouders, grootouders en kinderen kunnen verbeteren. Laten we het voor hen zo goed mogelijk organiseren.

25 Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ripmeester. Ik geef het woord aan de heer Japenga.

30 **De heer Japenga:** Dank u wel, voorzitter. Waar willen we naartoe met Ridderkerk, althans, voor zover het van ons afhangt? Bepaalde trends kunnen we niet veranderen. Hooguit kunnen we in enige mate bijsturen. Het idee van een maakbare samenleving is allang losgelaten. Voor de ChristenUnie is het belangrijk dat Ridderkerk een goede plek is om te wonen, en zo mogelijk te werken. Daartoe moeten er voldoende woningen zijn, die passen bij de woonwensen van deze tijd. Ook moet je er gezond kunnen wonen. Dat nu, staat hier in Ridderkerk onder druk en is volgens ons één van de grote bedreigingen voor de toekomst. Uit cijfers blijkt dat veel mensen vroegtijdig sterven vanwege de luchtkwaliteit. Landelijke cijfers laten dat zien en dat is dus ook in Ridderkerk het geval. Zeker nu we weten dat we omkneld worden door snelwegen en waterwegen, met heel veel schadelijke uitstoot.

40 Als we in Ridderkerk ons werk hebben, is dat heel mooi, mits het vervoer ernaartoe op een milieuvriendelijke manier gaat, bij voorkeur op de fiets. Voorrang geven aan de fiets staat bij ons op nummer één. Wat zou het prachtig zijn als over vijf jaar 80% van de inwoners die in Ridderkerk werken ook daadwerkelijk met de fiets naar het werk gaat. Naast het aanleggen van een goed fietsnetwerk zullen we ook het fietsgebruik moeten stimuleren. Daarover zullen wij ons steentje bijdragen bij de behandeling van de module "Langzaam verkeer", die we binnenkort tegemoet mogen zien.

50 Gezondheid, niet alleen fysiek, maar ook geestelijk. Daarom is het van belang dat mensen, naast het wonen en werken, leven in een plaats waar ze ook tot rust kunnen komen.

Daartoe is het gewenst om de samenleving af en toe te laten verstillen. De zondag is in Ridderkerk bij uitstek daarvoor geschikt. Dat is ook een kwaliteit van Ridderkerk. Terecht legt het Interkerkelijk Diakonaal Beraad de vinger bij de menselijke maat. Graag zien we dat in de komende maanden de kerken meer betrokken worden bij de verdere invulling van de Structuurvisie. Zij kunnen een waardevolle bijdrage leveren bij de uitwerking van de gekozen richtingen. Uiteraard naast de talloze verenigingen en belangengroepen die ook heel wat te melden hebben.

De wijken centraal. De Structuurvisie stelt, meer nog dan nu het geval is, de wijken centraal. De tijd is eraan. Wijken waar het goed wonen is, inclusief allerlei voorzieningen als buurtwinkels, maar ook voldoende groen, sociaal veilig en levensloop bestendig. De Structuurvisie gaat wel wat te gemakkelijk om met het verdwijnen van voorzieningen in de wijken. Op pagina 40 wordt het als een wetmatigheid gezien dat buurtwinkels verdwijnen. Voorzitter, wel als we alles aan de markt overlaten. Maar er zijn ook creatieve oplossingen denkbaar. In Rijsoord willen we samen met de buurtbewoners bewerkstelligen dat er een buurtwinkel terugkomt. Soms moet je de markt een handje helpen. Graag zouden we zien dat daar nog wat meer aandacht voor komt in de verdere uitwerking van de Structuurvisie.

Om ook in de toekomst een gezonde bevolkingsopbouw te bewerkstelligen, zal het onder meer nodig zijn om te herstructureren. Graag zien we dat verder uitgewerkt. Want dat is een enorme opgave.

Ik heb een paar vragen aan de wethouder.

1. Is de woningbouwvereniging het met de aanduiding van buurten waar herstructurering kan plaatsvinden eens? Of moet dat in de volgende fase nog verder onderbouwd worden?
2. Wordt met herstructurering bereikt dat er zowel een gezonde bevolkingsopbouw kan worden bereikt als dat de kritische woonconsument wordt bediend? Dus die twee doelen? Graag een toelichting.

We willen ook voorstellen om de wijkpaspoorten met de diverse wijkoverleggen te bespreken, om samen met deze deskundigen van de eigen buurt indien nodig te komen tot een verdere aanscherping van de paspoorten.

Er is nu onduidelijkheid over de aanduidingen van de wijken. Er ontstaat begripsverwarring, ook bij de bewoners. Wonen ze nu in Ridderkerk Zuid of in Ridderkerk Oost, in Ridderkerk West of in Ridderkerk Centrum? We hopen dat een naamswijziging in overleg gaat met de wijken en dat er bij vaststelling van de Structuurvisie geen onduidelijkheid meer bestaat. Graag een reactie daarop van de wethouder.

De ondernemende kern zien we als een gewenste ontwikkeling. Rond de Ridderster speelt nogal wat. Over de polder Nieuw-Reijerwaard hebben wij kortgeleden een besluit genomen. Waar onze fractie zeer aan hecht, is dat bewoners er niet op achteruit gaan. Dat wil dus zeggen dat we niet de rijkswegen van een groene kraag willen voorzien, maar juist de zijde van de woningen. Een substantiële groene kraag moet er komen. Ons voorstel is om langs de snelwegen de gebouwen te realiseren. Deze kunnen dan ook dienen als geluidsscherm. We willen wat de hoogte van de panden betreft sterke beperkingen. Veel groen en weinig steen, dat is wat we willen. Dat moet in de Structuurvisie dus echt anders. Overigens zullen wij ons daar bij de bespreking van het bestemmingsplan ook over uitlaten.

Ook is er een uitspraak gedaan door de raad over Bolnes Zuid. We wilden daar geen

bedrijventerrein, dat moest groen blijven. Graag willen we in de komende maanden concrete voorstellen van het college, bij de verdere uitwerking van de Structuurvisie, over hoe het groen in de gemeente Ridderkerk in de toekomst kan worden geborgd. Hoe houden we het vast?

- 5 Ridderkerk heeft genoeg gedaan voor zichzelf en voor de regio. Genoeg is genoeg. We hebben niet nog meer te geven. Ons grondgebied moet niet verder verstedelijken.

10 Mobiliteit op maat. Het is al gezegd. Ridderkerk, een fietsvriendelijk dorp. Wat ons betreft gaan we voor de eerste prijs van fietsvriendelijkste dorp van Nederland. Geef de fiets voorrang is een prima devies. Het afwaarderen van de Rotterdamseweg zien wij wel zitten. Dan gaan we uit van het huidige onderzoek, dat aangeeft dat er veel sluipverkeer zonder bestemming Ridderkerk langskomt. Dat kunnen we prima missen. Wel moet de toegankelijkheid van de bedrijfsterreinen goed blijven. Tevens moet het niet negatief uitwerken in de wijken.

15 Het verbeteren van het openbaar vervoer is een belangrijke opgave. Onze fractie hecht aan een hele lijn teneinde optimaal rendement te verkrijgen wat de vervoerswaarde betreft en om de dichtbevolkte buurten van Drievliet en 't Zand ook te voorzien van volwaardig openbaar vervoer. In die wijken woont een belangrijk deel van de inwoners en die laat je toch niet in de kou staan.

20 We zijn blij dat het onderzoek de mogelijkheden van het doortrekken positief bevestigt. De vervolgstudie, waarop door middel van het amendement van december 2007 is aangedrongen, geeft een helder antwoord over of en hoe de doortrekking moet plaatsvinden. Hiermee kan je ook bij de bewoners aankomen. Het is geen natte vingerwerk, maar resultaat van noest onderzoek. We vragen het college bij dit resultaat een goed participatietraject in te richten, zodanig dat bewoners goed worden geïnformeerd over de voorstellen, en tevens om hen uit te nodigen om mee te denken over de best mogelijke inpassing en realisatie.

25 Een tram door je buurt is niet niks en daar hebben we met alle zorgvuldigheid mee om te gaan. De sfeer van de bijeenkomsten die er in de afgelopen maanden zijn geweest is veranderd. Het massieve verzet van het eerste uur heeft plaatsgemaakt voor een vorm van acceptatie en daarmee ook een meedenkende insteek. Als het dan toch gaat gebeuren, dan maar het liefst zo goed mogelijk. Tegenstanders zullen er ook blijven, hoe veel en vaak je ook communiceert, praat, luistert, bijstelt, uitstelt, onderzoekt en presenteert. Maar we kunnen stellen dat het tot nu toe een zeer open proces is geweest, democratisch tot in de haarvaten en met respect voor alle betrokkenen.

30 Het verbindend landschap. Groen, groener en wat ons betreft nog wat meer. Zo willen we het als fractie van de ChristenUnie. Groen in de eerste plaats, omdat het een kwaliteit is voor je leefomgeving. Groen ook, omdat het een stuk van de schadelijke gevolgen van de uitstoot kan realiseren. Verder ook groen als recreatief element in het grote geheel. We kunnen ons uitstekend vinden in de concrete beleidskeuzes die in het kader van de Structuurvisie worden voorgesteld.

35 De boomgaard is wat ons betreft, op het inplanten van bomen na, klaar en gereed voor de toekomst. Het past prima in het verbindend landschap. Op 9 oktober hebben we ons ook uitgesproken als ChristenUnie over de boomgaard. We hebben toen gezegd "en ook de boomgaard moet absoluut blijven, en niet een stukje, maar helemaal". Wij hebben daartoe ook samen met de PvdA een motie voorbereid.

Het vervolg.

50 Wij kunnen met de richtingen die genoemd zijn in de Structuurvisie, goed leven. Er moet,

wat onze fractie betreft, nog wat nader onderzoek plaatsvinden op de volgende onderwerpen.

- 5 - We zouden graag zien dat de gezondheid van de bevolking als eerste uitgangspunt wordt genomen. De luchtkwaliteit en overige negatieve gevolgen van de ons omringende infrastructuur zeer indringend, zo niet opdringend aan de orde te stellen in de Regio en in Den Haag.
- Nieuw-Reijerwaard. Nader onderzoek naar de inpassing van het groen, de ontsluiting en de begrenzing van de negatieve gevolgen voor bewoners.
- 10 - Inspraak en participatie. In de komende maanden is het van belang zoveel mogelijk burgers en partijen mee te laten praten over de Structuurvisie. Zoals gezegd mag de menselijke maat nog nadrukkelijker aan de orde komen. Allerlei organisaties moeten erbij betrokken worden. Wij willen daartoe een voorstel doen. Om te voorkomen dat wij in juni erachter komen dat bepaalde groepen niet of onvoldoende gehoord zijn, stellen wij voor dat u binnen drie weken een lijst maakt, in overleg met het raadsteam, van alle
- 15 partijen die een rol in de inspraak moeten spelen. Deze lijst moet vervolgens in de commissie Samen Wonen beoordeeld worden op compleetheid en zo nodig aangevuld worden. Vervolgens is ons voorstel om het overzicht in het gemeentejournaal te publiceren met de vraag erbij of we niemand over het hoofd hebben gezien. Zo voorkomen we dat we in juni te maken hebben met groepen die niet hebben kunnen
- 20 inspreken.

Tot slot, als ChristenUnie willen we u complimenteren met de ontwikkeling en het resultaat tot nu toe van deze visie. Er is in de afgelopen maanden hard en gedegen gewerkt. Het was een boeiend proces, mede ook door de aanpak, de kennis en de kunde van BVR en het onderzoekend bureau. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Japenga. Ik ga naar de heer Meij van het CDA.

De heer Meij: Voorzitter, dank u wel.

30 Voorzitter, het lijkt ons gezien de beschikbare tijd niet mogelijk om alle acht genoemde uitdagingen voor Ridderkerk 2020 nu aan de orde te stellen. We bespreken alleen die zaken waarover we iets zinnigs aan de tekst van de structuurvisie kunnen toevoegen of waar we stevige kanttekeningen bij plaatsen. We gaan er, zonder tegenbericht, vanuit dat de gemeenteraad bij de uitwerking van de afzonderlijke plannen opnieuw gehoord wordt en het laatste woord heeft.

35 In het algemeen staan we zeer positief tegenover de visie die is verwoord in Ridderkerk 2020. BVR heeft samen met de Ridderkerkse ambtenaren een inspirerend visiestuk afgeleverd. Daarover niets dan lof. De integrale benadering van bevolkingsopbouw, werkgelegenheid, wonen, milieu en onderwijs vinden wij knap en goed doordacht.

40 Over de acht geformuleerde ambities vraagt u onze mening. De CDA-fractie zal er een aantal uitlichten.

De economische visie.

45 Het CDA heeft zich samen met de SGP en andere partijen sterk gemaakt voor de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Het CDA wil nu een moratorium op het aanleggen van nieuwe bedrijfsterreinen. In de gepresenteerde economische visie wordt dat onderschreven. Daar zijn we zeer content mee, aannemende dat het college dit ook onderschrijft.

50 Over de Ridderster wil ik het volgende zeggen. De discussie over Nieuw-Reijerwaard hebben we net afgerond. Het CDA heeft voor andere bedrijvigheid in dit gebied gekozen,

5 onder meer om werkgelegenheid te behouden en mogelijk zelfs uit te breiden. Sinds de kredietcrisis weten we weer hoe kwetsbaar veel banen zijn. De voorwaarden die wij bij het amendement in oktober 2008 gesteld hebben, zijn echter zeer strikt. Er moet een forse groene buffer komen. Niet alleen langs de noordelijke rand zoals wordt voorgesteld in het kader van verbindend groen, maar ook langs de bewonerszijde aan de Rijksstraatweg. Dit is wat ons betreft een "must". Dat geldt ook voor de boomgaard. Die moet groen blijven, en wat het CDA betreft is er geen sprake van een ontsluitingsweg door de boomgaard. Wij willen als gemeenteraad inhoudelijk betrokken worden bij de verdere uitwerking van de businesscase. Wij stellen voor dat het raadsteam het proces verder begeleidt, net zoals met Drechtwerk is gebeurd. Voorts willen wij ook een motie indienen ten aanzien van de boomgaard.

15 Vanmiddag liep het een beetje langs elkaar heen toen we elkaar aan het mailen waren. De motie van de ChristenUnie en de PvdA lijkt er veel op. Misschien kunnen we straks even schorsen om te kijken hoe we de moties in elkaar kunnen schuiven. Bij ons gaat het in ieder geval over het open houden van de boomgaard, het verbieden van een ontsluitingsweg en het ongemoeid laten van de grenzen van de Rijksbufferzone.

20 Je moet naast kritische kanttekeningen ook je zegeningen tellen. We zijn zeer tevreden met de toezegging van de wethouder dat Bolnes Zuid geen bedrijventerrein wordt. Ook niet als straks de provincie erom vraagt. Het moet overwegend groen blijven.

25 Ook ten aanzien van Donkersloot zijn wij positief over de plannen. Het westelijke en oudste deel wordt een transformatiegebied met ruimte voor nieuwe woningen. Er is nu al sprake van leegstand bij de kantoren. Vanaf de Havenstraat richting Rotterdamseweg kunnen in dat gebied, wat het CDA betreft, mooie woningen gebouwd worden. Zo krijgen we ook wat terug voor de aanleg van een bedrijfsterrein.

30 Het vasthouden van de bestaande werkgelegenheid is belangrijk, zeker in deze tijd, maar het is voor de toekomst essentieel dat we in Ridderkerk blijven zoeken naar nieuwe vormen van werkgelegenheid die goed passen bij Ridderkerk en niet leiden tot extra milieuoverlast. De focus op de dienstensector, de vrijetijdssector en de zorgsector is uitstekend. De functiemenging vinden wij een prima zaak.

35 En dan nog een kort punt over werken aan het waterfront, de Noord. Wat hier staat is juist. Niet alleen dure appartementen bouwen. Laten we in tegenstelling tot wat we drie jaar geleden nog dachten ook kijken of kleine bedrijvigheid daar weer mogelijk is. We hebben al die kleine bedrijven gesloten, maar eigenlijk geeft de structuurvisie aan dat we de boel daar weer moeten aanpassen.

Mobiliteit, tramplus.

40 Voorzitter, wij zijn een groot voorstander van goed openbaar vervoer en dat geldt zeker ook voor de tram naar Ridderkerk. Desondanks zijn wij bij de oorspronkelijke plannen voor de inpassing van de Tramplus zeer kritisch geweest. De sloop van twee kerken, een school en vele huizen was ons teveel van het goede. Er is een grens tot hoever je kunt gaan. Die grens was, wat het CDA betreft, overschreden. De voordelen van de tram wogen niet op tegen de voorgenomen sloop van vele huizen.

45 Sinds eind november 2008 is er 'plotseling' een ander tramtracé mogelijk waarvoor geen grootscheepse sloopplannen noodzakelijk zijn. Dat verbaast ons wel. In de verkenningenstudie is ons door deskundigen duidelijk gemaakt dat een tram door het centrum niet haalbaar is en de Vlietlaan zou te smal zijn voor een veilig tramtracé, de zogenoemde schoenlepelproblemen. Het college durfde het niet aan om in december 2007 de tram door te trekken naar Drievliet, maar oefende wel druk uit op de (coalitie)fracties om

voor doortrekking van de tram te stemmen. Dat zit mij nog altijd dwars.

Voorzitter, laat er geen onduidelijkheid over bestaan. De CDA-fractie is verheugd over deze mogelijke wending. Dit tracé biedt mogelijkheden voor een tram zonder dat er veel gesloopt moet worden. Wij staan, zoals de plannen er nu voor staan, positief tegenover doortrekking van de tram naar Ridderkerk Zuid. Daar is echter wel de voorwaarde aan verbonden dat er niet meer huizen moeten wijken dan nu in de Structuurvisie staat.

We hebben als CDA-fractie ten aanzien van de tram nog een belangrijke vraag/wens. We willen dat er opnieuw gekeken wordt naar de inrichting van de tramroute langs de Koninginneweg. Als het in het centrum mogelijk is om de tram 300 meter als 'gast', dat wil zeggen: auto en tram samen, te laten rijden, dan zou dat toch ook kunnen langs de Koninginneweg? Dan kunnen de twee kerken en de school behouden blijven. De snelheid die hiermee verloren gaat wordt ruimschoots goedge maakt door de rechttoe rechtaan verbinding door het centrum. We willen in de komende weken en maanden graag een gedetailleerde uitwerking of foto zien van het tramtracé. Hoe gaat de tram precies lopen? In juni 2009 zal het CDA een besluit nemen en dan vooral letten op verantwoorde inpassing en weging van voldoende draagvlak, zoals ook expliciet in het amendement van 2007 door ons is genoemd. Voorzitter, zowel bij de Kuyperschool als bij het tramdossier heeft het CDA een dualistische houding aangenomen. Wij accepteren niet altijd voetstoots wat het college ons voorstelt. Dat is ons niet in dank afgenomen door sommige partijen. Nu blijkt opnieuw dat een, ons inziens, noodzakelijke heroverweging, nieuwe en vooral betere mogelijkheden biedt.

De woningopgave, waarbij het gaat over de herstructureringsoperatie en de sloop van oude portiekwoningen. Het is duidelijk dat er op het gebied van woningen wat moet gebeuren in Ridderkerk. De gemiddelde leeftijd is 52 jaar. Om geen sanatorium voor ouderen en bedlegerigen te worden moet er ingegrepen worden. Er moet vooral gebouwd worden voor junioren, dat zijn starters en jonge gezinnen. Dus naast appartementen moeten ook betaalbare eengezinswoningen gebouwd worden. Het aanpassen van bestaande woningen geeft ook mogelijkheden. Ervaring leert namelijk dat alleen slopen een wijk niet beter maakt. De sociale samenhang en sociale cohesie van een wijk moeten behouden blijven. Dat is wat Ridderkerkers aan ons dorp bindt. We moeten geen Carnisselande worden, waar iedereen alleen voor zichzelf leeft. Juist in een economische crisis zijn sociale netwerken zoals betrokkenheid bij een kerk of lidmaatschap van een vakbond of vereniging uiterst belangrijk. De nadruk op de mens in de bijdrage van het Interkerkelijk Diakonaal Beraad vond ik heel treffend en dat onderschrijven wij ook van harte. Goed dat de kerken weer van zich laten horen. Ten aanzien van Woonvisie het volgende advies: blijf een maatschappelijke onderneming en wordt geen puur commerciële organisatie.

Milieu. In alle wijkoverleggen staat het milieu hoog op de agenda. Milieu is al lang niet meer het stokpaardje van de geitenwollensokkengeneratie. De rijkswegen A15 en A16 en de Rotterdamseweg zijn de grote veroorzakers van onze slechte luchtkwaliteit. Het bevorderen van het fietsen en de knip in de Rotterdamseweg geven mogelijkheden, maar de overkapping van de rijkswegen moet een echt speerpunt worden van het college en de raad. Als het nodig is, gaan we met zijn allen demonstreren op het Binnenhof. Het is ook belangrijk om andere gemeenten, ondernemers en (milieu)organisaties erbij te betrekken en samen een maatschappelijke coalitie te smeden in het belang van het milieu. Afspraken maken over verduurzaming levert vaak meer resultaat op dan alleen maar protesteren. Mede daarom hebben we de motie ook ondertekend.

Ten slotte. Het CDA is een groot voorstander van een verdere oriëntatie op de

Drechtsteden en Barendrecht. We vragen aan het college om voor de verkiezingen in maart 2010 een onderbouwde visie te ontwikkelen ten aanzien van deze oriëntatie. Wat zijn de mogelijkheden en kansen?

5 Als allerlaatste, voorzitter, Ridderkerk is een heerlijke gemeente om in te wonen en in te werken. Laten we dat met zijn allen zo houden. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer, meneer Meij. De heer Neuschwander van Leefbaar Ridderkerk.

De heer Neuschwander: Dank u wel, voorzitter.

10 Voorzitter, vanavond spreekt de gemeenteraad van Ridderkerk zich voor de eerste keer uit over de Structuurvisie Ridderkerk 2020. College, u wilt van ons richtinggevende uitspraken ter voorbereiding van de definitieve Structuurvisie die hoogstwaarschijnlijk in juni van dit jaar door de raad vastgesteld zal worden.

15 Die richtinggevende uitspraken, die krijgt u. Bestuur en fractie van Leefbaar Ridderkerk hebben talloze onderwerpen uit de structuurvisie de revue laten passeren, besproken en geanalyseerd. Zo dadelijk zal ik, aan de hand van de diverse thema's, de visie van Leefbaar Ridderkerk zo goed mogelijk proberen te schetsen. De visie moet een sterke basis bieden voor een lange termijnprofiel van Ridderkerk op weg naar 2020.

20 Woningbouw. In de vorige periode is een begin gemaakt met herstructurering van naoorlogse wijken. Dit proces moet de komende tien jaar verder opgepakt worden om zodoende de woningvoorraad aantrekkelijk te houden voor alle doelgroepen. Dit bouwen doen we uiteraard energieneutraal en met de waterproblematiek in het achterhoofd.

25 Aantrekkelijke, (betaalbare) woningen moeten jonge gezinnen en starters overhalen om in Ridderkerk te komen wonen. Tevens dient nu al een begin gemaakt te worden met het in kaart brengen van de probleemwijken uit de jaren '70 en '80. U noemt het zelf anticiperen op verandering. Hoog inzetten op sociale veiligheid, en achterstallig onderhoud, wat tot verpaupering kan leiden, vroegtijdig signaleren en aanpakken.

30 Levensloopbestendig bouwen met alle voorzieningen in de wijken. Nieuwe woningbouwlocaties heeft Ridderkerk vrijwel niet. We zullen kritisch moeten kijken naar mogelijkheden op bestaande terreinen zoals locaties van scholen of sportvelden, de Gemini-locatie is hier een goed voorbeeld van. Leefbaar Ridderkerk is nooit voorstander geweest van het uitplaatsen van het Sportpark in het centrum van Ridderkerk naar een
35 nieuwe locatie bij het Reijerpark. Echter, als de nieuwe tramplus, waarvan wij geen voorstander zijn, ook over het huidige Sportpark gaat rijden én het nieuwe recreatiebad nog meer ruimte opslokt, dan zien wij geen andere mogelijkheid dan herindeling van dit gebied. Wij denken aan een combinatie van wonen, onderwijs en wellicht werkgelegenheid. Voor
40 het sportpark moet een andere locatie gevonden worden. Wat ons betreft ook centraal, want sportfaciliteiten horen niet thuis aan de rand van een gemeente, maar moeten goed bereikbaar zijn voor iedereen uit de gemeente.

45 Verder zet u in de visie voor Ridderkerk West hoofdzakelijk in op een dynamische wijk, waarbij de nadruk gelegd wordt op het creëren van nieuwe woningen zoals appartementen met lift. Als we het cirkeldiagram moeten geloven, wordt hier serieus werk van gemaakt. In vergelijking met de overige wijken van Ridderkerk zullen hier de meeste woningen gerealiseerd worden. Ook hier wijzen wij nogmaals nadrukkelijk op groen in de wijk. Tevens moeten we, gezien de milieuproblematiek, ons sterk maken voor een flinke groene buffer
50 tussen de Rijksweg en de wijk, vooruitlopend op eventuele ingrepen van Rijkswaterstaat in

2015. Voorzitter, ons standpunt over hoogbouw kent u. Wat ons betreft beperkt u zich enigszins in hoogte en worden locaties vergelijkbaar met de torenflats aan het Prunusplantsoen waar mogelijk vermeden.

5 Voor wat betreft de rivieroeveren bij Bolnes tussen het landgoed Het Huys ten Donck en de Boele-locatie zijn wij van mening dat hier het bestaande beleid van transformatie tot woningbouw verder ontwikkeld kan worden. Woningbouw, wandelpromenades en goede toegankelijkheid tot het water. Eventueel in combinatie met kleinschalige recreatieve voorzieningen.

10 Werkgelegenheid & Toerisme. Ons standpunt over Nieuw-Reijerwaard kent u en is na vanavond niet veranderd. Wellicht ten overvloede herinneren wij u er nogmaals aan dat wat ons betreft de grenzen van de rijksbufferzone, het groene gebied rond de boomgaard, gehandhaafd blijven. Wat ons betreft geen spoorverbinding vanuit de Waalhaven door de
15 groene zone of een multi-modale spoorlijn dwars door polder Nieuw-Reijerwaard, waarvan sprake zou zijn in de businesscase Nieuw-Reijerwaard zoals ingediend bij het rijk door de Stadsregio.

20 Als Nieuw-Reijerwaard daadwerkelijk herontwikkeld wordt tot nieuw bedrijventerrein, dan is optimalisering van de IJsselmondse Knoop een absolute voorwaarde. Nu al zijn de verkeersproblemen groot en verdere intensivering van dit gebied zal een zware wissel trekken op de ontsluiting.

25 Ridderkerk had in het verleden een intense band met het bedrijfsleven. Onze fractie is voorstander van een actieve begeleidingsrol. Zeker als we de komende jaren gaan inzetten in de sectoren zorg, diensten en recreatie is een dergelijke rol van zeer groot belang. Inzetten op werkgelegenheid doe je samen met je ondernemers. Wat ons betreft mag die rol veel sterker opgepakt worden.

30 Vooruitlopend op het volgende onderwerp mobiliteit, blijven wij van mening dat deze raad ervoor moet blijven zorgen dat de motor van onze Ridderkerkse economie op onze bedrijventerreinen goed bereikbaar moet blijven, ook in combinatie met mogelijke afwaardering van de Rotterdamseweg.

35 Het terugbrengen van de historische oude haven zien wij niet als erg realistisch.

Mobiliteit op Maat - Openbaar Vervoer. Dan nu mobiliteit. In de vorige raadsperiode is veel gezegd over de gevaren in de Sint Jorisstraat. Wat ons betreft wordt dit probleem groots
40 aangepakt. Leefbaar Ridderkerk is positief over het plan dat de heer Stout onlangs gepresenteerd heeft, waarbij de Sint Jorisstraat wordt afgesloten voor vrijwel alle verkeer en wordt getransformeerd in een wandelpromenade, waarbij uiteraard de oude historische kern wel gespaard wordt.

45 Als alternatieve ontsluiting dient dan wel de ontsluiting Van Karnebeekweg, Klaas Katerstraat, Poesiatstraat en Rotterdamseweg verder onderzocht en uitgewerkt te worden. Dit kan in combinatie gaan met een mogelijke herstructurering van de huurwoningen in dit gebied die al jaren op de rol staat bij Woonvisie.

50 Onze fractie is geen voorstander van de trampluis en zeker niet over het Koningsplein, richting Schoutstraat en vervolgens de Vlietlaan. Het doel dat een trampluis zou moeten

- halen, wordt volledig tenietgedaan en heeft bovendien een gigantische impact op de leefomgeving van vele burgers van Ridderkerk. Ondergronds zien wij niet als haalbare optie. Helaas. We moeten realistisch blijven. Onze fractie zet in op milieuvriendelijk openbaar vervoer met een netwerk van schone, milieuvriendelijke bussen. Tevens zetten wij grote vraagtekens bij de mogelijk vraag naar een tramplusverbinding met de Drechtsteden (Zwijndrecht/H.I. Ambacht en Dordrecht). Tramplus is voor ons dus geen optie, maar dat is voor u niets nieuws. Een aangepast mobiliteitsplan met een centrale rol voor het langzaam vervoer op de fiets juichen wij van harte toe.
- 10 Dan de afwaardering van de Rotterdamseweg ter hoogte van het stuk Industrieweg - Populierenlaan. Wij staan hier niet negatief tegenover, zolang er een aantal voorwaarden gewaarborgd is. De belangrijkste voorwaarde is de bereikbaarheid van de industrieterreinen en de verschillende wijken rond de Rotterdamseweg. Aanvullend onderzoek moet aantonen dat de hoeveelheid verkeer inderdaad afneemt na deze maatregel. Ook voor woekerend
- 15 sluipverkeer moet op voorhand een goede oplossing gezocht worden.
- Duurzaam Ridderkerk. Hierover kan ik kort zijn, voorzitter. Ik heb u net ons standpunt gegeven over hoe om te gaan met de Ridderkerkse ondernemers. Problemen oplossen doe je samen. Ridderkerk kent ook een groot milieuprobleem op het gebied van luchtkwaliteit en
- 20 infrastructuur. De aanleg van de nieuwe rijksweg A4 zou mogelijk tot grote verbetering kunnen leiden. Het is zaak dat dit probleem, samen met buurgemeenten in de regio, landelijk op de kaart wordt gezet, waardoor wellicht de realisatie van de nieuwe rijksweg A4 versneld kan worden.
- 25 Verbindend Landschap - Groene zones. Het zal niet meevallen om deze ambities te realiseren in een omgeving die zo sterk onder druk staat, waar bedrijventerreinen verder ontwikkeld moeten worden en een tramplus door het landschap rijdt. U spreekt over het realiseren van een Deltapark en het openhouden van het polderlandschap. Uiteraard is ook
- 30 Leefbaar Ridderkerk hier een groot voorstander van. Dank u wel.
- De voorzitter:** Dank u zeer, meneer Neuschwander. Het woord is aan de heer Van der Spoel van de VVD.
- De heer Van der Spoel:** Dank u wel, voorzitter.
- 35 Eerst vandaag heeft de VVD-fractie de antwoorden ontvangen op diverse door haar gestelde vragen over de structuurvisie. De leden van die fractie hebben echter nog een andere hobby, namelijk werk, en hebben zich dus nog niet kunnen buigen over de antwoorden en deze niet kunnen verwerken in de bijdrage van vanavond. Daarom is het voor de fractie lastig om over bepaalde zaken richtinggevende uitspraken te doen.
- 40 Ook de diverse moties die ingediend zijn hebben we onvoldoende kunnen bestuderen. Wij zouden straks graag een schorsing willen om deze op hun merites te kunnen beoordelen.
- De inwoners van Ridderkerk staan centraal. Door die bril kijken we naar de structuurvisie.
- 45 Vanavond geven we in grote lijnen aan hoe naar onze mening Ridderkerk er over tien à twintig jaar uit zou moeten zien. Ridderkerk van, voor en door Ridderkerkers. Het gaat om kwaliteit, juist ook op langere termijn. Feitelijk maken we een SWOT-analyse, - Strengths, Weaknesses, Threats and Opportunities -, of in het Nederlands: een sterkte-zwakke analyse. Met andere woorden: welke voordelen, nadelen, kansen en bedreigingen zijn er?
- 50 Pas als we alle voordelen, nadelen, kansen en bedreigingen volledig en zonder

voorbehoud in beeld hebben, kunnen we de juiste keuzes maken.

5 Duidelijk moet zijn dat we pas in juni de Structuurvisie definitief vaststellen en niet nu! Vandaag wordt alleen gevraagd om aan te geven of de denkrichting, zoals in het collegevoorstel verwoord is, juist is, om deze dan, na diepgaander onderzoek en een gedegen participatietraject, verder te concretiseren. Het raadsvoorstel vraagt om richtinggevende uitspraken over de acht kernpunten te doen, het ontwerp in procedure te brengen en een participatie- en communicatieplan op te stellen.

10 De VVD vindt juist die participatie van groot belang. Bij het opstellen van de visie hebben meerdere partijen zich afgevraagd waarom zij in het voortraject niet betrokken zijn geweest. We spreken over keuzes voor de toekomst van Ridderkerk en een ieder die dat wil moet dan in de gelegenheid zijn daarover constructief mee te praten. En laat één ding helder zijn: betere ideeën van inwoners zijn van harte welkom en zullen gehonoreerd worden. Het nu
15 voorliggende concept zal kunnen en moeten wijzigen door inbreng en betrokkenheid van de inwoners. En zo hoort dat als je participatie serieus neemt!

De VVD voert graag de discussie over de gehele structuurvisie in het belang van de toekomst van Ridderkerk. Dan hebben we het over vele onderwerpen. Het is dan een
20 beetje dom om in de communicatie over de visie een plaatje in het gemeentejournaal te plaatsen met een tram. Naast het feit dat het een misleidend plaatje is, is openbaar vervoer slechts een onderdeel van de gehele visie. Door deze publicatie heeft het college de discussie op het verkeerde been gezet. Betreurenswaardig! Kan het college garanderen dat een dergelijke fout niet nog eens wordt gemaakt?

25 Een tekortkoming van de visie in deze fase vinden wij ook dat op alle terreinen gekozen wordt voor een hoger abstractieniveau, behalve op het gebied van openbaar vervoer. Daar kiest men voor een gedetailleerder niveau. Vreemd, want bij bijvoorbeeld langzaam verkeer worden zaken ook niet op detailniveau ingetekend. Het gaat nu toch om de hoofdlijnen en, zoals afgesproken, in juni om de details. Ik kom daar straks nog op terug.
30 De VVD geeft daarom haar mening over de hele visie en beperkt zich niet tot één onderwerp daarvan.

35 Ook voor de VVD staan de wijken centraal. Iedere wijk heeft zijn eigen identiteit en die moet versterkt worden. De sociale cohesie, zo kenmerkend voor vele wijken, moeten we koesteren en versterken. De vraag die niet beantwoord wordt is hoe we de identiteit van de verschillende wijken tot één Ridderkerkse identiteit verbinden. Hoe ziet het college dit?

40 De vergrijzing is meerdere malen als een bedreiging gezien. In de visie wordt deze als een kans gezien. Voor een gezonde bevolkingsopbouw zijn op het gebied van wonen de nodige veranderingen nodig. Levensloopbestendige wijken zijn derhalve een must. Zo ook het bouwen van woningen in de middeldure en dure sector ter bevordering van de doorstroming, zodat ook jongeren en gezinnen de juiste woning kunnen vinden. Hierin de juiste mix vinden is noodzakelijk. Er wordt gekozen voor kwaliteit in plaats van kwantiteit,
45 lezen we op bladzijde 3. Dat betekent wat de VVD betreft dat we ons zeer terughoudend opstellen met hoogbouw.

50 Werkgelegenheid moet behouden blijven en eventueel uitgebreid worden. Daarbij moeten we niet aarzelen om ook bestaande bedrijfsterreinen te revitaliseren of te durven deze een andere bestemming te geven als de dynamiek in de samenleving daarom vraagt. Wonen

en werken in de wijk moeten samen kunnen gaan. Dit is duidelijk een omslag in beleid. Nog niet zo lang geleden, bij de vaststelling van het bestemmingsplan Slikkerveer, werd dat juist als een bedreiging gezien.

5 Werken in de wijk, ja, maar dit mag geen overlast geven. Het woon- en leefmilieu moet prioriteit hebben. Prima als dat samengaat. Daar waar het niet samen gaat, heeft wonen de voorkeur. De prioriteit van de VVD ligt eerst bij het wonen in de wijken, dan bij het werken. Graag van het college de toezegging dat men ook die prioriteit stelt.

10 Werkgelegenheid vraagt om bedrijven en om goed onderwijs. De VVD heeft er meerdere malen nadrukkelijk voor gepleit om als overheid ervoor te zorgen dat ondernemers en onderwijs in elkaars belang met elkaar in gesprek gaan om het onderwijs aan te laten sluiten op dat wat het bedrijfsleven nodig heeft. Eens te meer wordt in de visie duidelijk dat hier maximaal op moet worden (blijven) ingezet.

15 Het kiezen voor eerst ruim baan voor langzaam verkeer, dan verbetering van het openbaar vervoer en daarna autoverkeer is ook de keuze van de VVD. Echter met de opmerking dat het nooit kan zijn of-of, maar altijd en-en!

20 De afwaardering van de Rotterdamse weg zal ongetwijfeld leiden tot beperking van het sluijverkeer, maar aan de andere kant zou het ook een waterbedeffect kunnen hebben. De VVD-fractie heeft, om een goede afweging te kunnen maken, nodig dat er uiterlijk in juni 2009 duidelijkheid is over de gevolgen hiervan voor de verkeersafwikkeling in alle wijken. De VVD wil immers een aantrekkelijke gemeente waarborgen voor iedereen.

25 Voor wat betreft het openbaar vervoer stond de gehele toenmalige fractie, en staat de gehele huidige fractie van de VVD, nog volledig achter het coalitieakkoord, namelijk ervoor zorgen dat Ridderkerk het beste openbaar vervoer krijgt.

Om in juni de juiste afweging te kunnen maken heeft de VVD het volgende nodig.

- 30 1. Een grondige onderbouwing dat de verkeersveiligheid gegarandeerd is. En voorzitter, het rapportje wat nu globaal uitspraken doet over de verkeersveiligheid is, wat de VVD betreft, volstrekt onvoldoende om te concluderen dat het wel in de haak is met die verkeersveiligheid. Het staat immers vol aannames, vraagtekens en kunstmatige oplossingsrichtingen. Het centrum mag kleurrijk zijn, maar niet door de kleuren groen, 35 oranje, rood van talloze stoplichten!
- 40 2. Een degelijke en feitelijke onderbouwing van de cijfers over vervoersbewegingen naar Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht en Barendrecht. Voor Barendrecht dienen dan ook de ontwikkelingen van Nieuw-Reijerwaard in de cijfers te worden opgenomen. We spreken immers over 2020 en 2030! Wij hebben inmiddels de toezegging dat in februari in de commissievergadering hierover een nadere uitleg wordt gegeven. Navraag bij de raadsfractie van de VVD in Hendrik-Ido-Ambacht leert dat hun niets bekend is over welke openbaar vervoer verbinding dan ook vanuit Ridderkerk naar Ambacht. Ook daar wordt een ontwerpstructuurvisie besproken, maar geen letter over de tram, ook niet in 45 Drechtsteden. Het plaatst het enthousiaste verhaal van BVR over grote vervoersstromen tussen Hendrik-Ido-Ambacht en Ridderkerk toch wel in een vreemd daglicht.
3. De nieuwe feiten die er blijkbaar zijn om nu de conclusie te trekken dat een tram over de Vlietlaan wel mogelijk is. Betekent dit dat het college eerdere onderzoeken hierover naar

de prullenbak verwijst? Wij vroegen daar in de commissie al naar, maar kregen een nietszeggend antwoord. Hoe zit dat nu precies?!

4. Benchmark met betrekking tot het voorstel over de Schoutstraat. Ik spreek nadrukkelijk over de Schoutstraat en niet over Koningsplein, waar de tram in andere gemeenten op dezelfde wijze geregeld is en niet tot problemen leidt. Graag concrete voorbeelden.
5. De VVD is een warm voorstander van een ondergrondse tramverbinding. De VVD zal alles wat in haar vermogen ligt doen om alle gremia te overtuigen dat het de beste oplossing is. Wij eisen van het college eenzelfde inspanning. Als er gesproken wordt over lobbyen, dan willen wij een rapportage over welke stappen het college wanneer ondernomen heeft, en wat dat aantoonbaar opgeleverd heeft. Wij nemen aan dat u al de eerste initiatieven daartoe genomen heeft.
6. Een duidelijke visie op de verkeersafwikkeling waarom in het amendement 2007-44 is gevraagd. De opmerking in de commissie dat de tram door het centrum niets te maken heeft met de verkeersafwikkeling, moet een vergissing zijn. De kwaliteit van dit antwoord zit tussen 'naïef' en 'afschepen'. Wij hebben de manier van beantwoording van deze vraag in de commissie als bot ervaren. Wat ons betreft is dit eens maar nooit meer.

Er wordt gesproken over verbindend landschap. Kijkend naar de tekeningen zien we dat er mooie groene gebieden een soort ring vormen. Wel is men vergeten daarin de rijkswegen in te tekenen! Zijn 'groene rijkswegen' voor het college het groen waar Ridderkerk behoefte aan heeft? De VVD kan vijftien banen snelweg bepaald niet beschouwen als een 'groene buffer'. Is het college dat met ons eens?

Er wordt gesproken over een open polderlandschap, ook in Nieuw-Reijerwaard ten zuiden van de Blaakwetering. In het besluit over Nieuw-Reijerwaard is besloten om dat gebied te bestemmen als glastuinbouwgebied. Deze keuze is bedoeld om het agrarisch karakter zeker te stellen. Ziet het college kassencomplexen als groen open polderlandschap? Sprekend over Nieuw-Reijerwaard. Er is grote onrust bij de inwoners van Rijsoord, omdat naar hun mening de businesscase niet een één op één vertaling is van het amendement over Nieuw-Reijerwaard. Wethouder, neem die zorg hier en nu weg! Spreek hier en nu uit dat u zich keihard maakt voor het door de raad genomen besluit, en dat u met minder geen genoegen neemt! En spreek meteen uit dat de boomgaard groen blijft, omdat de raad dat uitgesproken heeft! De VVD maakt dit statement wel. De boomgaard moet de boomgaard blijven! Of laat het college zich afschrikken door de opmerking dat de provinciale structuurvisie wellicht tot andere keuzes zou kunnen leiden? Dat zou te gek voor woorden zijn.

Waterberging is wat ons betreft in de visie onderbelicht. Water biedt juist vele kansen. Graag een nadere toelichting daarop.

Verbindend groen, ja, meneer Van Houcke, heel vreemd dat er juist in deze visie met geen woord gerept wordt over de milieuvisie, die zou hier een prominente plaats moeten hebben!

Concluderend, voorzitter. Om in juni de juiste afweging te kunnen maken om de definitieve structuurvisie vast te stellen, heeft de raad nog de resultaten van verdiepende onderzoeken nodig op allerlei punten.

De VVD heeft aangegeven wat zij nodig heeft voor het maken van een keuze. Het participatietraject moet gericht zijn op het creëren van maatschappelijk draagvlak voor de visie als geheel en de tram in het bijzonder. Participatie betekent serieus luisteren naar de inbreng van de inwoners en op basis daarvan niet schromen om de visie aan te passen.

Neem de inwoners serieus! Ondersteuning van de in juni vast te stellen visie door een onweerlegbaar duidelijke meerderheid van de Ridderkerkse inwoners is noodzakelijk. We spreken immers over hun toekomst. Dank u wel, voorzitter.

5 **De voorzitter:** Dank u wel, meneer Van der Spoel. Het woord is aan de heer Den Ouden van de SGP.

De heer Den Ouden: Voorzitter, de meest welsprekende redenaar heeft er moeite mee om na een uur de aandacht nog gevangen te houden. Denk u in voor wat een onmogelijke
10 opgave ik sta om met mijn alleszins belangrijke toespraak uw aandacht nog gevangen te houden. Maar ik ga een poging wagen.

De voorzitter: Die van mij heeft u en ik denk ook die van de overige mensen.

15 **De heer Den Ouden:** *Paard van Troje voor TramPlus* zou een passende ondertitel zijn voor de Structuurvisie. Ik kom daar nog op terug.

De samenstellers van de rapportage hebben veel en vaak ook erg nuttige informatie verzameld en, dat moet ook gezegd worden, ze hebben dat diverse keren gepresenteerd op een manier die, wat ons betreft, te kwalificeren is met professioneel en met passie.

20
Uit de samenvatting citeer ik met instemming dat Ridderkerk goede papieren heeft. Mensen wonen graag in Ridderkerk, het ligt in de luwte van de grote stad, de stedelijke voorzieningen zijn binnen handbereik en de kwaliteit van het omliggende landschap is groot. De SGP-fractie wil dat graag zo houden. Dit neemt niet weg dat er een aantal forse
25 opgaven is. We willen inderdaad kiezen voor kwaliteit en een aantrekkelijke, duurzame en veilige leefomgeving.

Voorzitter, de kernpunten die in de rapportage staan zijn voor een groot deel beslist geen
30 nieuwe ontdekkingen. In het begin van deze eeuw hebben we ons als lokale overheid bezig gehouden met een vergelijkbaar traject en dat mondde uit - na op een aantal delen een slotanalyse te hebben losgelaten, dat deden wij toen, meneer Van der Spoel - in de
prachtige visienota *Sterke wijken, vitale gemeente*. Deze titel verraadt al dat ook toen de
wijken en alles wat daarmee samenhangt centraal stonden. Wij vinden dat nog steeds
35 belangrijk. De beschrijvingen in deze structuurvisie in termen van 'dorpen aan de rivier' en 'dorps karakter' spreken ons aan. We willen vooral de inhoudelijke kant hiervan blijven
koesteren. De huidige constatering dat een groot deel van de naoorlogse woningbouw de komende jaren voor sloop of renovatie in aanmerking komt, werd ruim acht jaar geleden
ook genoteerd. Dat leidde toen tot een voorgenomen beleid van Woonvisie in het kader van
40 het strategische voorraadbeheer. De woningvoorraad zou dan meer aansluiten bij de woonwensen van de Ridderkerkers. Opmerkingen die vanavond al door een aantal fracties
gemaakt zijn op dit terrein, leefden toen dus ook al. Maar de uitvoering van dat beleid, in tempo en omvang, wijzigde sterk door de beïnvloeding vanuit de Stadsregio. Ridderkerk
moest voorlopig zijn goedkope woningvoorraad behouden en van de nieuw te bouwen
woningen ook het maximale percentage sociale huurwoningen bouwen. Dit omdat
45 Ridderkerk door de Stadsregio in de categorie groeistedelijke gemeenten geplaatst werd,
en zo een bijdrage moest leveren aan de regulering van de verhuisstromen vanwege de herstructureringen in Rotterdam. Er is kennelijk veel eigen bestuurskracht nodig om deze
regionale druk te kunnen weerstaan. De SGP vindt dat we die kracht moeten opbrengen
om de benodigde 'kwalitatieve interventies' in het woningaanbod nu wel naar Ridderkerkse
50 inzichten en maatstaven te gaan realiseren.

Ik kwam van de week via Google op de nota "Strategisch voorraadbeheer" van november 2001 van Woonvisie. Daarin worden al veel antwoorden gegeven op vragen die daarover vanavond gesteld zijn. Woonvisie heeft in het verleden goed werk gedaan door dat te
5 onderzoeken en vast te leggen. Bij de herstructureringen die hier impliciet mee aangekondigd worden, is het van groot belang dat de zogenoemde Startbrief, naar letter en geest, en onverkort tot leidraad wordt genomen. Enkele jaren geleden is het format van deze Startbrief met veel inzet en deskundigheid vanuit de raad tot stand gekomen. Overigens ondersteunt de SGP de ambitie om naast de senioren ook nadrukkelijk aandacht
10 te hebben voor de starters op de woningmarkt.

Over functiemenging, zoals dat als mogelijkheid wordt geopperd, en het koesteren van de bestaande werkgelegenheid, oordeelt de SGP positief.

15 Bij bedrijvigheid denken we in Ridderkerk beslist ook aan de ontwikkelingen rond Nieuw-Reijerwaard. Op bladzijde 45 wordt verwezen naar de condities waaronder een gedeelte mag worden benut voor arbeidsintensieve bedrijven in de AGF-sector. We missen daarin het belangrijke onderdeel uit het amendement dat een aanzienlijk deel van Nieuw-Reijerwaard agrarisch blijft. Ook hier hebben verschillende fracties al de vinger bij gelegd.
20 En nu het toch over dat amendement van oktober gaat, wil de SGP er met nadruk op wijzen dat we het een beetje dom vinden van het college dat een volstrekt verkeerde tekening meegestuurd is bij het document Businesscase Nieuw-Reijerwaard. Leidraad bij de raadsdiscussie was de second opinion van BVR, en in plaats van een tekening uit dat document voegt het college een tekening toe uit het rapport *Verkenning koers, kansen en opgaven Ridderster* van de Stadsregio. Via oplettende en meedenkende inwoners kwam de
25 raad daar achter. We willen van het college nog wel even horen dat het college nog steeds onderschrijft en zich ervan bewust is dat het amendement onverkort, van a tot z in het bestemmingsplan verwerkt moet worden.

30 Hier en daar zijn de teksten wat wollig zoals de openingszin op bladzijde 57 "*Het door infrastructuur doorsneden landschap rondom Ridderkerk krijgt een recreatieve betekenis*". De infrastructuur waar hier aan gerefereerd wordt is waarschijnlijk de A15/A16. De relatie met recreatie is ons niet direct duidelijk. Dit neemt niet weg dat we uiteraard positief staan ten opzichte van een Deltapark als één van de metropolitane parken in de Randstad. Wat
35 ons betreft hebben de zogenoemde bebouwingsranden van het verstedelijkte gebied de grenzen van het aanvaarbare bereikt. En tot het permanente groen in en rond de wijken rekenen wij concreet ook het open gebied tussen de Sportlaan en de Benedenrijweg.

Voorzitter, ik refereerde al eerder aan de ontwikkelingsvisie van enkele jaren geleden. Ook
40 toen was een belangrijk deel ingeruimd voor een gezond en duurzaam Ridderkerk en constateerden we dat de lucht- en geluidskwaliteit veel te lijden heeft van de A15 en de A16. Al het mogelijke moet in het werk gesteld worden om hierin tot verbetering te komen. In *Sterke wijken, vitale gemeente* was, anders dan nu, een apart hoofdstuk gewijd aan de integrale veiligheid en nog wat andere, op de mensen gerichte thema's, zoals het
45 Interkerkelijk Diakonaal Beraad dit verwoordt. Wij adviseren het college, in navolging van hetgeen ook door ChristenUnie en CDA al gezegd is, de door het IDB gemaakte kanttekeningen ter harte te nemen.

Voorzitter, dan het openbaar vervoer. Het staat natuurlijk buiten kijf dat een gemeente als
50 Ridderkerk over goede OV-voorzieningen moet beschikken. Maar draagt een tram dwars

door het centrum daar optimaal aan bij? Procesmatig is het altijd goed om af en toe terug te kijken of de actuele gegevens nog in overeenstemming zijn met de uitgangspunten. Wellicht kan ik dan al antwoord geven op een aantal vragen van de VVD die ik geregistreerd heb.

5

Toen een aantal jaren geleden de stadsregio een verkenningsstudie entameerde, was het vertrekpunt onder andere de gebrekkige openbaar vervoersinfrastructuur in Ridderkerk. In de drie Wijkontwikkelingsplannen die we vorige maand behandelden hebben we gelezen dat de inwoners overwegend zeer tevreden zijn over de bereikbaarheid van het huidige openbaar vervoer. Het valt dus nogal mee met die zogenaamde gebrekkige OV-

10

infrastructuur, het wordt in ieder geval zo niet beleefd. En waar eerdere sprekers deze avond hun statement op baseren, dat er sprake is van slecht openbaar vervoer in Ridderkerk, dat wordt in ieder geval niet door de Ridderkerkers onderschreven, zoals blijkt uit de Wijkontwikkelingsplannen.

15

De deelname aan het openbaar vervoer in Ridderkerk was laag in vergelijking met andere regiogemeenten en dat zou komen door die gebrekkige infrastructuur. Met 3% deelname stak Ridderkerk ongunstig af bij plaatsen als Vlaardingen en Capelle a/d IJssel. Via de grafiek op bladzijde 14 van de Structuurvisie weten we nu dat in Ridderkerk wel drie tot vier keer zoveel inwoners in de eigen gemeente werken als in Capelle en Vlaardingen. 60% van de beroepsbevolking werkt in Ridderkerk en om die reden is er dus ook weinig pendel naar Rotterdam-Centrum.

20

De vervoerswaardestudie van vorig jaar ging uit van een groei van 40%, voor het in 2020 op Rotterdam-Centrum georiënteerde openbaar vervoer. Dat was ten opzichte van de verkenningsstudie al omlaag bijgesteld. Nu kunnen we met een vergrootglas op bladzijde 16 lezen dat er nog maar 4% groei is tot 2020 in de richting van Rotterdam-Centrum en juist meer groei in de richting Kralingse Zoom, Barendrecht en H.I. Ambacht. Daarbij kunnen vooral flexibele buslijnen ingezet worden voor passende en energiezuinige en milieuvriendelijke OV-verbindingen.

25

30

Deze nieuwe gegevens zullen de exploitatie van een eventuele tramlijn zwaar onder druk zetten en de regionale druk voor verdergaande verstedelijking ook doen toenemen. Onze fractie is van mening dat er via het recente gebiedsdocument van de stadsregio ook alle reden is om daarvoor beducht te zijn, als daarin expliciet gesproken wordt over een openbaar vervoer gerelateerde verstedelijkingsstrategie, waarbij een belangrijk deel van de woningbouwopgave geconcentreerd wordt rond regionaal openbaar vervoer en verdichting daarbij ook nodig is om genoeg instappers voor het gewenste OV-systeem te organiseren. En een eerste stapje in de richting van die verdergaande verstedelijking is de gedachte om het huidige sportpark te bebouwen.

35

40

Voorzitter, sommige voorstanders van de tram zullen zich nergens meer door willen laten afleiden. Toch vraag ik die raadsleden wel of ze zich er nog eens van willen overtuigen of alle kosten wel voor rekening van de stadsregio komen als die plannen door zouden gaan. Naast het slopen van huizen in het centrum kunnen ook een aantal woningen minder gebouwd worden ter completering van het centrumplan, heeft het college geantwoord op één van de vragen die gesteld zijn bij de begrotingsbehandeling. En door het niet bouwen van geplande woningen neemt de woningvoorraad uiteindelijk ook af. Daarnaast hebben alle raadsleden natuurlijk ook gelezen in de B en W-besluitenlijst dat er voor de halve lijn tot het centrum een functioneel programma van eisen is opgesteld. U kunt dat document eventueel vinden op de website van de stadsregio. Daar staat bijvoorbeeld dat de

45

50

herstructurering van het kruispunt Rotterdamse weg/A38/Rijnsingel niet zomaar onder het regime van de volledige vergoeding zal vallen. Voor diverse andere projectonderdelen zal ook sprake zijn van verdeling van kosten volgens de zogenoemde 'Nieuw voor Oud'-regeling.

5

Zonder inhoudelijke onderbouwing staat er nu dat de beoogde tramlijn via het centrum doorgetrokken moet worden en de ruggengraat van Ridderkerk vormt. Wat een tegenspraak met het te koesteren dorpse karakter. En dat dit verschillend gelezen kan worden, blijkt wel uit de bijdrage van de heer Japenga, die gelezen heeft dat het duidelijk

10

aangetoond is dat een tramlijn duidelijk mogelijk is, en dat aan alle voorwaarden voldaan is. Bij de VVD heb ik beluisterd dat er nog heel wat vragen beantwoord moeten worden voordat het zover is.

15

De bedoeling van het amendement van 18 december 2007 was toch dat het draagvlak onderzocht zou worden en dat op basis daarvan een besluit genomen zou worden. Ik heb de als toelichting bedoelde open brief van de VVD aan onze inwoners nog eens nagelezen. Daar staat toch echt dat het maatschappelijk draagvlak een voorwaarde is, met een uitroepteken. Dat meen ik ook bij de CDA-fractie te beluisteren. In diezelfde open brief verwijst de VVD trouwens ook nog eens naar hun verkiezingsprogramma, waarin staat dat er geen tram moet komen dwars door het centrum. Wij zijn uiteraard benieuwd hoe de VVD nu staat tegenover de suggestie om een tram dwars door het centrum te laten rijden.

20

De SGP is trouwens ook benieuwd naar een reactie van D66/GroenLinks op dit tracé. Niet alle Ridderkerkers zullen weten dat tussen de Molensteeg en de Kerkweg een mooi parkje ligt. Via Google Earth is er een goed beeld van te krijgen en dan zie je ook wat het betekent om een tramtracé door dit park te projecteren, het park dat volgens het

25

verkiezingsprogramma van D66/GroenLinks beter toegankelijk gemaakt moet worden en voor een deel als beeldentuin ingericht moet worden. Ik neem niet aan dat bij het schrijven van dat programma aan toegankelijkheid via een tramlijn gedacht is.

30

In het raadsstuk wordt onder het kopje Participatie en Communicatie gerefereerd aan belangstelling die er al was voor de diverse bijeenkomsten. Als het college hiermee suggereert dat onze inwoners al voldoende in hebben kunnen brengen over dit tramplan, dan wil ik erop wijzen dat er in het participatie- en communicatietraject tot nu toe slechts één keer expliciet melding werd gemaakt van een tramtracé dwars door het centrum. En gezien de grote betrokkenheid van veel inwoners bij dit onderwerp moeten we nu als raad niet de indruk willen wekken dat deze structuurvisie gebruikt wordt als *paard van Troje* voor de tram.

35

40

Het zinnetje over een ondergrondse optie vertroebelt de discussie. Opvallend dat dit kennelijk door het college bedacht is om toe te voegen, want in de rapportage van de deskundigen reppen ze er met geen woord over. Het is ook volstrekt geen realistische gedachte. Een deel van deze raad en dit college kan nog weten dat bij het begin van het Ridderkerklijn-project de verkenningsstudie uitwees dat een ondergrondse railverbinding in alle opzichten de voorkeur genoot. Er was maar één bezwaar, en dat waren die

45

investeringskosten, die acht à negen keer zo hoog waren als voor een bovengrondse lijn. Een klein beetje technisch gevoel en het besef dat ondergrondse stations bouwen heel duur is moet al snel tot de conclusie leiden dat een deel van het tracé toch ondergronds brengen de prijs verveelvoudigt. Als het geld geen probleem zou zijn, was er vijf jaar geleden natuurlijk al voor gekozen. Als het college er zelf in gelooft, moet het zich wat ons betreft uitgedaagd voelen om eerst de uitkomst van de drie maanden durende lobby af te

50

wachten, voordat het college van ons een richtinggevende uitspraak vraagt. De fase van

richtinggevende uitspraak was trouwens niet in het plan van aanpak voor de structuurvisie opgenomen. En wat de status van richtinggevend zou moeten zijn, is ook niet helemaal duidelijk. Ons reglement van orde en ook de gemeentewet kennen het in ieder geval niet.

5 Voorzitter, in het officiële mededelingenkatern in De Combinatie heeft het college in het Gemeentejournaal van 18 december het volgende op laten nemen: "*Het Dagelijks bestuur van de stadsregio Rotterdam heeft in januari 2008 besloten dat de Tram-Pluslijn in elk geval tot het centrum van Ridderkerk wordt aangelegd.*" (einde citaat)

10 Ik heb in de commissie Samen Wonen gevraagd naar een kopie van dat besluit. Omdat we niet van een besluit, maar wel van twee brieven kopieën kregen, heb ik de tekst van het besluit zelf maar bij de Stadsregio opgehaald. Na lezing en herlezing stel ik vast dat het college niet op grond van deze brieven en het db-besluit in het gemeentejournaal kon laten afdrucken dat er een *besluit* is dat de tram *in elk geval* tot het centrum wordt aangelegd. In dat bewuste db-besluit gaat het alleen maar over het advies van de gemeente

15 Ridderkerk, dat voldoende basis biedt om de planstudiefase af te ronden. Dat is heel wat anders dan de stelling dat het db van de Stadregio een definitief besluit heeft genomen. Bovendien weet het college ook heel goed dat er pas echt een definitief besluit is als de Regioraad een investeringsbesluit heeft genomen. Dat is voorlopig nog niet aan de orde. Via de verslaglegging van de commissie Verkeer en Vervoer van de Stadsregio kunnen we

20 allemaal ook weten dat op 19 november die commissie kennis heeft genomen - let op het woord, kennismaken - van de Planstudie Ridderkerklijn. Toen werd geconcludeerd dat het tracé tot het centrum van Ridderkerk (tracé H) zeer beperkte verbetering biedt ten opzichte van de huidige situatie. Maar in het perspectief van de eventuele volledige lijn wordt de planvoorbereiding vervolgd.

25 Voorzitter, in het kader van correcte informatie en communicatie verwachten we dat vanaf nu niet meer onterecht en wat propagandistisch het beeld wordt neergezet alsof er al een echt en definitief besluit is genomen. Pas als er een investeringsbesluit is genomen door de regioraad, over welk tracédeel dan ook, is sprake van een besluit. Zoals te lezen is op de site van de Stadsregio is dat niet te verwachten voor het einde van dit jaar.

30 Bedankt voor uw aandacht in deze eerste termijn. Als het u lastig gevallen is om dit alles te volgen en u wilt het later nog een keer nalezen, is het vanaf nu op onze website te lezen.

35 **De voorzitter:** Dank u wel, meneer Den Ouden. Ik kijk even naar de heer Dijkhuizen. Geen inbreng in eerste termijn? Dan vraag ik of het college wil reageren. Na de reactie van het college stel ik voor om te schorsen, om tegemoet te komen aan het verzoek van een tweetal fracties. Wethouder den Boef.

Wethouder Den Boef:

40 Voorzitter, dank u wel. Het was voor mij ook een hele zit om alle dingen aan te horen. Ik merk dat iedereen even enthousiast is om met elkaar over de toekomst van Ridderkerk na te denken. Aan de ene kant is het ontzettend leuk om terug te kijken. Ik kan het inmiddels al heel lang, maar het gaat nu om de toekomst. Waar gaan we als Ridderkerk naartoe? Is dit de goede richting? Daarover hoor ik ook veel positieve dingen vanavond. En natuurlijk hoor ik, en uiteraard hoort het college dit ook, dat er veel zorgen zijn op allerlei gebieden. Zorgen over de herstructurering van woningen, over het milieu, zorgen over de vraag of we wel de goede kant opgaan. Het is goed om die vragen aan elkaar te stellen. Ik zal hier kort op ingaan.

50 De afgelopen tijd heb ik over het milieu gezegd dat wij ons met name inzetten op een

5 integrale aanpak. Het is jammer dat daar wat denigrerend op gereageerd wordt. In het verleden heeft het juist ontbroken aan deze integrale aanpak. Men maakte wel plannen, maar had er geen idee van wat de effecten van deze plannen waren. Het is goed dat bij de aanpak van projecten deze integrale aanpak wordt meegenomen. Ik hoor u ook zeggen dat we hier een schep bovenop moeten doen. Daarnaast heeft Ridderkerk te maken met milieu-invloeden van buiten. Daar moet de komende tijd ook veel inzet op gepleegd worden. De voorbereidingen daarvoor zijn al aan de gang.

10 De herstructurering. Ik hoor uw zorgen over het afbreken van woningen. Is het wel verstandig dat we woningen afbreken? Moeten we deze woningen niet gewoon opknappen zodat ze weer een lange tijd behouden kunnen blijven en bewoond kunnen worden? Wat voor woningen gaan we bouwen? Gaan we woningen bouwen voor starters, voor jonge gezinnen, voor ouderen? Dat is een hele opgave en daar wordt in overleg met Woonvisie, die daar een taak in heeft, naar gekeken. Woonvisie heeft als taak woningen te bouwen voor mensen in onze samenleving die wat minder draagkrachtig zijn. Daarnaast zullen we ook moeten kijken naar wat nog meer nodig is. En meneer Den Ouden, we zullen dat ook in overleg met de Stadsregio moeten doen. Ik heb u toegezegd dat we in eerste instantie onze eigen Structuurvisie vastleggen, maar daarnaast is de gemeente Ridderkerk, hoe bijzonder u dit ook vindt, nog steeds onderdeel van de Stadsregio.

20 Over de polder Nieuw-Reijerwaard is veel gezegd. We kunnen hier klip en klaar in zijn. De gemeenteraad, dus u, bepaalt wat daar gebeurt. Ik heb in alle geledingen verteld en uitgedragen wat hier de zorgen zijn en we hebben zeer duidelijk het amendement toegevoegd aan de businesscase. Dat is belangrijk en dat is ook door de provincie en het rijk geaccepteerd. Men weet waar men aan toe is, daar is geen enkele discussie over.

30 **Interruptie van de heer Van Houcke:** Misschien komt u daar nog op en ben ik voorbarig, maar u maakt al een overstap naar een ander onderwerp. Hoe past in dit verhaal de treinverbinding met de haven? Daar hadden wij geen kennis van toen wij, heel zorgvuldig met elkaar, dat amendement hebben aangenomen. Hoe zit het met de suggestie in de businesscase, die als onderlegger voor het rijksbesluit heeft gediend. Hoe zit het met de aanleg van een agro-verbinding op de A16? Het lijkt wel of de groenstrook daarvoor al bijna aangelegd is. Het komt niet helemaal overeen met wat wij willen. Er is op zijn minst onduidelijkheid over de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en de besluiten die het rijk neemt, mede op de onderleggers, die uit de businesscase en andere notities gehaald zijn, zoals de studie van professor Donkers en de notitie over de Ridderster.

40 **Interruptie de van de heer Meij:** Voorzitter, ik wil graag een ordevoorstel doen. Het is belangrijk dat de wethouder zijn verhaal kan afmaken. Dus liever geen interrupties.

De voorzitter: U heeft een punt dat we dat zoveel mogelijk moeten beperken. Maar zo hier en daar mag wel geïnterrupteerd worden. Ik zou het debat wel levendig willen houden.

45 **Wethouder Den Boef:** Een voorwaarde bij de ontwikkeling van de polder Nieuw-Reijerwaard was dat er een goede ontsluiting moest komen. Dat zal nog een hele opgave worden. Ik ben er zeer duidelijk in geweest dat men de boomgaard gewoon moet vergeten. Ook in het overleg van afgelopen vrijdag heb ik nog duidelijk gezegd dat de boomgaard geen mogelijkheid was en dat men moet stoppen over deze boomgaard. Toch zal er ontsloten moeten worden. Een rechtstreekse verbinding op de snelweg is in ieder geval een verbinding die de minst mogelijke overlast geeft. U weet ook dat het veel energie gekost

50

heeft om de IJsselmondse Knoop te realiseren. Als er daar nog meer bedrijvigheid bijkomt, zullen we moeten bekijken hoe we dat kunnen oplossen. Als blijkt dat een rechtstreekse, zo kort mogelijke verbinding naar de snelweg een oplossing is, dan is dat voor het college een acceptabele oplossing. De treinverbinding is een plan voor wellicht de hele verre toekomst.

5 Er is nog in geen enkel overleg aan de orde geweest om deze verbinding op korte termijn op te pakken. En hoe daar over twintig, dertig of veertig jaar over gedacht wordt kan ik niet voorspellen.

Voorzitter, dan kom ik aan alle zaken die gezegd zijn over de tram. Laten we maar even zeggen: de tramverbinding naar het centrum. Er is aangegeven dat er zorgen zijn over die verbinding, zorgen over de veiligheid, zorgen over de verkeersafwikkeling, zorgen over de inpasbaarheid. In opdracht van de raad is onderzocht hoe belangrijk het is om de tramlijn door te trekken. En als belangrijkste: op welke wijze moet deze tramlijn dan doorgetrokken worden? De antwoorden daarop beginnen vorm te krijgen, maar moeten natuurlijk nog

10 uitgewerkt worden. Er wordt vanavond ook alleen een richting gevraagd. Er moet nog heel veel onderzoek gedaan worden en er moet natuurlijk voldoende draagvlak voor zijn, maar het zou mogelijk moeten zijn om de tramlijn door te trekken tot P+R Oudelande, op de manier zoals is voorgesteld. Het is ook gebleken dat de eerdere tekeningen voor de Vlietlaan wat pessimistisch waren voor wat betreft de mogelijkheden. Ook hier moet nog

15 veel onderzoek gedaan worden. Maar het lijkt mogelijk te zijn om, zonder afbraak, daar toch een trambaan neer te leggen. Uiteraard moet alles nog verder uitgewerkt en gedetailleerd worden. Dat is ook nog niet aan de orde, want we zijn nog bezig met het eerste stuk.

Voorzitter, ik denk dat het heel belangrijk is voor het milieu om de plannen rondom de

25 volgorde fiets, openbaar vervoer en auto ook in die volgorde te realiseren. Het zou ook fijn zijn als het weer daarbij meehelpt. Ik ben vanavond weer behoorlijk natgeregend, maar toch, het is heel erg belangrijk dat we het onnodige gebruik van de auto terugdringen, zodat ook onze gemeente leefbaar wordt. Ik ben het eens met mevrouw Ripmeester die zegt dat we moeten kijken wat we zelf kunnen op het gebied van milieu, op het gebied van vervoer

30 en niet te vergeten op het gebied van educatie. We moeten ook een lobby naar de overheid opzetten om te kijken of er wat gedaan kan worden aan de gevolgen van de enorme impact die de snelwegen en de vaarwegen op onze gemeente hebben. Daarnaast is het goed dat we meer dan gewoon inzetten op het behoud van de open landschappen die we nu nog hebben. Ik ben ervan overtuigd dat we voor het realiseren van duurzame

35 open landschappen op de goede weg zitten als we, daar waar de kans zich voordoet, groengebieden inrichten voor recreatieve bestemmingen, en dat ook in het bestemmingsplan zo vastleggen. Natuurlijk, als het kan, moeten we de agrariërs daarbij betrekken. Maar als het economisch niet goed gaat, neemt juist de druk op een agrarisch gebied toe. Het vereist veel inzet en veel overleg om deze groengebieden, zoals de

40 ontwikkelingen van de Crezéepolder, het Waalbos en de gebieden rondom Het Huys ten Donck, voor elkaar te krijgen. Maar als het in het bestemmingsplan bestemd is als groengebied, dan blijven ze behouden.

Voorzitter, er zijn allerlei zaken waarover wij nog met elkaar in overleg moeten en die nog

45 uitgewerkt moeten worden, maar ik ben het met de heer Meij eens dat wij een prachtige gemeente hebben en die voor de toekomst ook moeten behouden.

Interruptie door de heer Van der Spoel: Voorzitter, u spreekt over groen, polderlandschap en daar waar mogelijk agrarische activiteiten. Even voor de duidelijkheid. In het

50 amendement is ook gesproken over Nieuw-Reijerwaard ten zuiden van de Blaakwetering.

Daar is voorzien in glastuinbouw. Mijn vraag is nadrukkelijk geweest: hoe ziet u dat in verhouding tot groen en ziet u dat als open groen landschap?

5 **Wethouder Den Boef:** Als ik eerlijk moet zijn, zie ik glastuinbouw, zeker niet de moderne glastuinbouw, niet als open groen landschap. Maar het is inderdaad waar dat wij, bij de besluitvorming van de polder Nieuw-Reijerwaard, als college gezegd hebben dat de glastuinbouw de ruimte krijgt in het gebied aan de andere kant van de Blaakwetering. Dat is meer dan duidelijk. Maar als u mij vraagt is dat een open groene buffer, dan ervaar ik dat anders.

10

De voorzitter: Dat was het voor uw eerste termijn? Dank u zeer. Dan kijk ik naar de fracties die een schorsing hebben gevraagd om met elkaar te overleggen en om te kijken naar de moties. Is tien minuten voldoende?

15

Interruptie de heer Den Ouden: Voorzitter, graag even een punt van orde. Zou het college nog even iets willen/kunnen zeggen over de moties? Wat is de opvatting van het college? Dan kan dit meegenomen worden.

20

De voorzitter: Dat is wellicht handig voor het overleg.

20

Interruptie door de heer Den Ouden: En dan een andere praktische vraag. Ik hoor de wethouder namens het college zeggen dat er een heleboel uitgezocht en gedaan wordt. Betekent dit dat de bijdragen die wij nu geleverd hebben naarstig bestudeerd worden vanaf de band vanaf morgen wellicht? En worden al deze zaken dan meegenomen? Ik heb niet waargenomen dat het college alles wat gezegd is door alle sprekers genoteerd heeft. Het zou jammer zijn als het pas een vervolg krijgt als we over enige maanden over de notulen kunnen beschikken.

25

Wethouder Den Boef: Ik heb ook niet alles kunnen noteren, anders zou de notuliste overbodig zijn. Ik heb wel de belangrijkste dingen genoteerd en ik neem aan dat door diverse personen nog het één en ander genoteerd is, dus maakt u zich vooral geen zorgen.

30

De moties.

35

Voor wat betreft de motie inzake mogelijkheden van renovatie in plaats van sloop. Ik denk dat het goed is dat wij in overleg gaan met Woonvisie en met uw raad om te kijken hoe en waar we gaan herstructureren en wat de mogelijkheden zijn. Ik wijs u er wel op, u had het over woningen van vijftig jaar, dat met name juist die woningen niet voldoen aan de eisen van bijvoorbeeld energie en dergelijke. We hebben het nu wel over 2020 – 2030. Op die momenten kan het niet meer zo zijn dat een woning bijvoorbeeld 1500 kuub gas per jaar gebruikt. Hier moet wel rekening mee worden gehouden. Maar goed, in ieder geval kunnen we bekijken waar het mogelijk toegepast kan worden.

40

En uiteraard, mevrouw Ripmeester, heb ik ook gezegd dat de minder bedeelden in onze samenleving ook een goede woning behoren te krijgen. Wij kunnen uw motie inzake sociale woningvoorraad, in overleg met Woonvisie, verder uitvoeren.

45

Voor wat betreft de motie inzake de boomgaard in Rijsoord: hiervoor zijn kennelijk twee moties. Ik ben in alle overleggen meer dan duidelijk geweest over dat het voor ons onbespreekbaar is dat de boomgaard gebruikt wordt voor wat voor ontwikkelingen dan ook

50

op het gebied van bedrijvigheid of voor toegangswegen. Voor wat betreft de beplanting moet er overleg gevoerd worden met de eigenaar. Dat is in principe al gebeurd en dat zal wellicht nog wel een paar keer moeten gebeuren.

- 5 De motie inzake het milieu. Het is goed om daar met elkaar handen en voeten aan te geven. Prima.

Voorzitter, dat waren ze naar mijn idee.

- 10 **De voorzitter:** Dames en heren, ik schors de vergadering tot 22.10 uur.

- 15 **De voorzitter:** Dames en heren, we gaan aan de tweede termijn beginnen. Ik kijk even naar de aanvragers van de schorsing. Die was met name bedoeld om de moties te lezen, maar ook om te kijken of er iets kon worden samengevoegd. Ik denk dat het voor u allen goed is om de conclusie daarvan te weten. Ik zie de vinger van de heer Japenga.

- 20 **De heer Japenga:** Voorzitter, wij stellen voor om de twee moties inzake de boomgaard ineen te schuiven. Er zijn twee moties ingediend, één vanuit de ChristenUnie en PvdA en één vanuit het CDA. Wij stellen voor om de drie punten van de motie van het CDA, vanaf "spreekt daarom als raad uit ...", in te voegen onder het "spreekt als raad uit ..." van de motie van de ChristenUnie en de PvdA. Daar wordt twee keer "spreekt uit" genoemd, daar voegen wij de drie punten aan toe.

- 25 **De voorzitter:** Dan krijgen we drie keer "spreekt als raad uit". Heeft iedereen dat goed op het netvlies? Dat is het geval. Mag ik u dan vragen om in uw tweede termijn ook naar uw collega's aan te geven hoe u allen in de moties zit? Dat is goed om te weten en dan zou ik ook met betrekking tot de besluitvorming het volgende willen voorstellen. Aan het einde van de tweede termijn zullen we overgaan tot besluitvorming. Ik zou dan, als we kijken naar het voorstel in het raadsvoorstel, na de eerste bullet, waar gevraagd wordt richtinggevende uitspraken te doen, voorstellen een besluit te nemen over de moties en vervolgens de vraag aan de orde te stellen of de ontwerpvisie in procedure te brengen is, en tot slot de laatste bullet in het voorstel te bespreken. Ik neem aan dat u dat allemaal akkoord vindt. Dat is het geval.

- 35 **De heer Den Ouden:** Voorzitter, wat verstaat u onder besluitvorming? Er wordt gevraagd om richtinggevende uitspraken. Die hebben wij gedaan met ons allen, vanuit allerlei verschillende invalshoeken. Die heeft het college tot zich genomen. Dan hoop ik niet dat daar straks een aparte samenvatting van gevraagd wordt van de diverse woordvoerders. Besluitvorming is niet de bedoeling bij richtinggevende uitspraken. De invulling van deze begrippen is wat divers.

- 40 **De voorzitter:** U geeft weer zoals ik het ook heb gesteld. In het voorstel staat: richtinggevende uitspraken te doen. Daar zijn we in de eerste termijn ook mee bezig geweest. Dat wordt al dan niet verijnd in de tweede termijn. Vervolgens zal er, als u dat noodzakelijk vindt, gestemd moeten worden over de moties. Dus we zijn het eens, denk ik. Akkoord.

- 50 Dames en heren, tweede termijn. Ik neem aan dat dezelfde woordvoerders weer het woord voeren.

De heer Van Houcke: Voorzitter, ik heb een paar opmerkingen van collega's gehoord en ik wil daar een verduidelijking over vragen. Ik heb van de heer Japenga iets gehoord over buurtwinkels, die terug kunnen komen als wij dat willen. Ik vraag mij af hoe hij daar tegenaan kijkt en ik zou hem willen vragen hoe hij denkt dat te realiseren, in het licht van het feit dat overal in andere dorpen en steden de buurtwinkels verdwijnen en niet meer terugkomen. Ik heb het idee dat u ongeveer een wonder zou moeten verrichten om dat te realiseren. Misschien hebt u daar een speciale gedachte over. Ik hoor daar straks graag uw antwoord op.

Van de heer Meij heb ik een interessante opmerking gehoord, die al eens meer gemaakt is, en die van de week iets zuidelijker dan Ridderkerk in het nieuws was, namelijk de overkapping van de A16. Ik heb daar geen vraag over, want hij was daar duidelijk in, maar het is een interessant idee. Het is ook in het raadsteam al een keer geopperd en ik zou hopen dat het idee steeds meer realiteitswaarde krijgt.

De heer Neuschwander heeft het gehad over het ontwikkelen van de rivieroever bij Bolnes. Daar mag dan van hem nog van alles bijkomen. Ik heb aan hem de volgende vraag. Daar waar hij het heeft over rijksbufferzones en groen en dat soort zaken, hoe ziet hij dat in relatie tot Het Huys ten Donck? Op dit moment lijkt het wel alsof er bij Het Huys ten Donck, als je daar staat althans, ik ben daar indertijd wel eens wezen kijken om te zien hoe het uitpakt, steeds meer hoogbouw in die buurt komt. Ik zou graag van hem willen horen hoe hij dat belang denkt te beschermen met zijn opmerkingen. Hij heeft ook de suggestie opgepakt van de spreker van de vorige week, de heer Stout, om de Sint Jorisstraat voor een gedeelte uit te breken. Hij pleit ervoor een ontsluiting via de Klaas Katerstraat en de Poesiatstraat serieus te overwegen. Dat staat indirect als suggestie ook opgenomen in de visie en ik wil die gedachte graag ondersteunen, want dat biedt inderdaad mogelijkheden.

De VVD. Ik blijf mij verbazen over u, meneer Van der Spoel, als het gaat over woningbouw. U pleit weer voor het bevorderen van de doorstroom. Dat is op zich niet verkeerd, maar ik hoor u de andere dingen niet zeggen. Doorstromen op zich is een logische zaak, maar als dat niet eindelijk een keer gepaard gaat met de conclusie dat het al jaren niet werkt en dat we bovenmatig vergrijzen en ontgroenen, dan is uw opmerking toch een verouderde opmerking. Ik zou daar graag van u een reactie op willen horen.

Interruptie door de heer Van der Spoel: Voorzitter, ik zal die reactie meteen geven.

Destijds is geconstateerd, de heer Den Ouden refereerde daar ook al aan, dat Ridderkerk voldoende had aan ruim 4.000 sociale woningen. Vervolgens, toen er een subsidie richting de stadsregio ging lopen, is er bepaald dat Ridderkerk ineens 6.600 woningen in die sector zou moeten hebben. Het probleem is nu, dat juist in die sector een oververtegenwoordiging aan huizen is, waar mensen qua inkomen door zouden moeten stromen naar een middeldure of zelfs dure woning. Deze doorstroming komt niet op gang omdat Ridderkerk te veel sociale woningbouw in stand moet houden. Het resultaat van zestig jaar falend woningbouwbeleid van de gemeente Rotterdam door de PvdA, dat een regionaal probleem geworden is en dat op ons bordje neergelegd wordt. Daar zit hem de crux. Het is een oververtegenwoordiging aan sociale woningen en juist in het segment daarboven moet je bouwen. Dan komt die doorstroming op gang. U heeft het steeds over de Ridderkerkse woningwensen. Daarbij is destijds naar voren gekomen dat wij behoefte hebben aan minder sociale woningen.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Van der Spoel.

De heer Houcke: Ik had bijna kunnen voorspellen dat u die redenering zou geven. Maar de

ontgroening en de vergrijzing blijft nog steeds relevant aanwezig. Daar geeft u geen oplossing voor. U legt de schuld ergens anders neer. En zo kan elke gemeente de schuld ergens anders neerleggen. Het probleem is in heel veel gemeenten relevant.

5 Ik wil u nog een vraag stellen. U hebt het over terughoudendheid bij hoogbouw. Hoe kijkt u tegen de rivieroeveren aan? Misschien ook een beetje in relatie tot de vraag die ik ook aan de heer Neuschwander heb gesteld over de buurt van Het Huys ten Donck. Ik zou hier graag uw reactie op horen. We hebben nog niet zo lang geleden een rivieroeverbestedingsplan bij Slikkerveer vastgesteld, met torens tot 70 meter. Daar heb ik als enige toen een opmerking bij gemaakt en ik heb u toen ongeclausuleerd horen instemmen. Graag uw reactie daarop.

10 De heer Den Ouden stopt veel werk in het onderzoek voor zijn bijdrage. Ik vind het een genoeg om te horen dat hij zelfs bij de regio de zaak overhoop haalt, om hier met cijfers en gegevens aan te komen. Ik heb toch de indruk, meneer Den Ouden, dat uw redenering over het feit dat deelname aan het openbaar vervoer zo laag is niet helemaal klopt. U zegt dat iedereen hier werkt en dus geen gebruik maakt van het openbaar vervoer. Maar u ziet dan toch over het hoofd wat de afstand is tussen Rijsoord en Bolnes, en van Oostendam naar Slikkerveer. Dat zijn afstanden die het aantrekkelijk maken om het openbaar vervoer te gebruiken. Ik hoor u niet zeggen dat de verbrokkeldheid van het openbaar vervoer en de onzichtbaarheid van het openbaar vervoer daar een rol bij spelen. Deze mensen gaan niet met het openbaar vervoer, maar met de auto. Dat is hetgeen wat is vastgesteld en dat zag u in uw redenering over het hoofd.

Interruptie door de heer Den Ouden: Ik deel wat de heer Van Houcke zegt over het vervoer vanuit de wijken. Alleen dat zal toch niet opgelost worden met die ene Tram-Pluslijn, die van de Beverwaard naar Ridderkerk Centrum rijdt? Je hebt daar juist een goed netwerk van flexibele busverbindingen voor nodig. De vervoersaantallen die ik u voorgehouden heb, waar nu de oplossing voor is omdat het slechts 3% bedraagt, waren juist destijds de overweging om 'aan te kunnen tonen' dat er behoefte aan zou zijn. Die vervoerswaarde blijkt dus nu, bij het voortschrijden van de tijd, per jaar af te nemen. Maar over de bereikbaarheid van de wijken met het openbaar vervoer met flexibele busverbindingen daarvandaan zijn wij het roerend eens.

De heer Van Houcke: Ik heb nog een opmerking te maken in de richting van de heer Den Ouden. De VVD zal dat zelf denk ik wel oppakken bij het verkiezingsprogramma. U meldt mij dat wij in het verkiezingsprogramma hebben staan dat wij het parkje bij de Sint Jorisstraat graag open willen houden. U noemt zelfs het woord beeldentuin. Het zou kunnen dat dit erin gestaan heeft. U heeft daar gelijk in. Dat is ook mede de reden dat ik daarnet heb opgemerkt dat wat mij betreft de optie om via de Klaas Katerstraat en de Poesiatstraat de opening die er eventueel zou kunnen komen richting Noordenweg nog steeds een optie is om te onderzoeken. En ik heb ook gezegd in mijn bijdrage dat er uitstekende onderliggende argumenten zijn om de tram hier dwars door het centrum heen te laten lopen. Maar tegelijkertijd zijn daar ook bezwaren tegen. En dat is de reden waarom ik mij zo heb uitgedrukt. Dat neemt niet weg dat, als straks het besluit komt over de te nemen route, er overal pijn geleden zal worden, wellicht ook in dat parkje. Ik vind het overigens aardig dat uitgerekend u de opmerking maakt dat wij het verkiezingsprogramma niet serieus nemen, terwijl het nog maar heel kort geleden is dat ik u citeerde uit uw verkiezingsprogramma over Nieuw-Reijerwaard, waar heel duidelijk stond dat het open moest blijven en beschikbaar moest blijven voor agrarisch gebruik, of voor tuinbouwgebruik. Ik herinner mij uw stemgedrag nog, wat daar haaks opstond. En wat dat betreft is het verwijt aan mijn zijde maar heel beperkt.

Interruptie van de heer Den Ouden: Voorzitter, er was geen sprake van een verwijt in de richting van de heer Van Houcke, maar slechts een vraag om opheldering. Maar de relatie tussen ons verkiezingsprogramma en Nieuw-Reijerwaard gaat in zoverre niet op, en dat hebben wij toen duidelijk uiteen gezet, omdat er een nadrukkelijke vraag vanuit het gebied zelf was om tot functieverandering te kunnen komen. De eigenaren van de grond wilden tot een andere bestemming komen. Ik heb niet begrepen dat er in dit stadium mensen vanuit het gebied van het parkje gevraagd hebben om alsjeblieft tot functieverandering te komen. Dus daar zit wel een wezenlijk verschil in.

De heer Van Houcke: Ik heb daar toen op geantwoord dat uw algemeen belang kennelijk gestuurd wordt door geld.

De wethouder heeft een antwoord gegeven op mijn dringende vraag, maar ik denk dat dit niet het antwoord op mijn vraag was. Het gaat over de ontsluiting via de A16 van de polder Nieuw-Reijerwaard en over de mogelijke aansluiting op een railverbinding, een agrorail of freshrail. U geeft mij aan dat er nergens in het overleg sprake is van een dergelijke railverbinding. Ik wil u toch wijzen op de inhoud van de notitie "Ridderster" en nog wat woorden die mij ontschoten zijn. Ik heb een kaartje bij mij uit die notitie van anderhalf jaar geleden, waar wel degelijk sprake is van een freshrail en ook in de businesscase is sprake van een freshrail. Deze gegevens, en dat is de kern van mijn vraag, ik wil toch graag dat u daarop ingaat, spelen mede een rol in de besluitvorming van het rijk om hier geld beschikbaar te stellen in het kader van "Randstad urgent". En als door het rijk, op basis van de tot voor kort bij ons onbekende gegevens, dat besluit wordt genomen, is mijn vraag hoe dat zich verhoudt tot onze besluitvorming in het kader van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Zijn wij daar straks leidend in of zegt het rijk: "Jammer dan, wij zijn de baas, wij drukken dat gewoon door, want er zijn hogere belangen in het spel"? Daar wil ik nog graag een antwoord van u op hebben.

Wat ik ook niet gehoord heb is de reactie op de MBO- en HBO-instellingen. In de commissie heb ik gezegd dat ik wilde weten hoe dat in elkaar zat. Het antwoord dat ik daarop kreeg was verrassend. Ik heb u dringend gevraagd nogmaals serieus te onderhandelen en te bespreken met de beide instellingen wat de mogelijkheden zijn. Voorzitter, dan wil ik nog één opmerking maken over de motie die ik ingediend heb. Ik heb verzuimd te vermelden dat ik deze motie mede indien namens de PvdA, het CDA en de ChristenUnie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer, meneer Van Houcke.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van de heer Van Houcke om meer duidelijkheid te krijgen over wie wat bepaalt op het gebied van ruimtelijke ordening. Die vraag is weliswaar enigszins beantwoord, maar nog niet helemaal. De trein is daarnaast ook ter sprake geweest in een overleg in het Van der Valkhotel naar aanleiding van verbeteringen aan en mogelijke overlast van de A15 en de aanleg van de Ridderkerkse haven. Dit treinverhaal is dus niet alleen in de businesscase ter sprake geweest, maar in meerdere overleggen.

Van diverse fracties heb ik uitspraken gehoord over functiemenging. Daar wil ik graag op reageren. Ook voor onze fractie is functiemenging absoluut bespreekbaar, zeker omdat dit de levendigheid in de wijk bevordert. Maar het moet altijd maatwerk blijven. Er kunnen niet zomaar zones aangewezen worden waar het kan. Er moet altijd ter plekke worden bekeken of het past in de huidige structuur.

Wij willen niet zonder meer de rivieroeveren laten bestempelen voor kleinschalige

bedrijfsterreinen. Daar willen wij nog over nadenken en we willen dat het onderzocht wordt. Wij zien ook nog andere mogelijkheden voor de rivieroever.

Er was sprake van de wenselijkheid van hoogbouw en het voor of tegen hoogbouw zijn. De PvdA is voor hoogbouw, maar dat moet wel passen in de omgeving waar het geplaatst wordt. Wij willen ook de opmerking plaatsen dat de appartementen in het Prunusplantsoen enorm gewild zijn. Dus hoogbouw zou niet per definitie slecht zijn voor de woonomgeving. Wij hebben van de overige fracties geen reactie gekregen op onze dringende wens om te streven naar een zorgopleiding in Ridderkerk. Dit in het licht van de vergrijzing en het aantrekken van jonge mensen, juist in deze groeiende bedrijfstak, zoals dat ook ergens zo mooi vermeld staat.

Interruptie door de heer Den Ouden: Aan welk opleidingsniveau denkt u dan?

Mevrouw Ripmeester: Wij denken dan aan een MBO-opleiding.

Zoals elke fractie lichten wij enkele punten uit de structuurvisie die wij aandacht willen geven. Over de sociale woningvoorraad hebben wij andere ideeën dan de VVD. De VVD heeft het over aantrekkelijke gemeentewaarborgen voor iedereen. Deze waarborgen blijken toch niet voor iedereen te zijn. Er zitten doelgroepen bij die minder wenselijk zijn.

Interruptie door de heer Van der Spoel: Voorzitter, ik werp het verre van mij dat er gesuggereerd wordt dat de VVD bepaalde bevolkingsgroepen uit zou willen sluiten. Wij hebben aangegeven dat er diverse mensen nu nog in een woning zitten welke valt onder de categorie sociale woningbouw, die qua inkomen naar een duurder segment zouden kunnen doorstromen. Juist om die beweging op gang te brengen moet er gebouwd worden in de middendure en dure sector. En dan komen we ook weer bij het punt van de heer Van Houcke die vindt dat er geschikte woningen gevonden moeten worden. U wilt geen hoogbouw aan de rivier, dus blijkbaar moet er hoogbouw komen in het centrum en in andere wijken, anders kunt u die mensen ook niet kwijt. Daarin verschillen wij van mening. Voor de Ridderkerkse woningwensen moet er gebouwd worden op de doorstroming. Destijds heeft uw fractie ermee ingestemd om meer sociale woningbouw te realiseren om het Rotterdamse probleem op te lossen. Dat is uw keuze en niet de keuze van de VVD.

Mevrouw Ripmeester: Als we het hebben over 'die mensen', dan hebben we het over de mensen in de lagere inkomensgroepen. U zegt dat we die mensen moeten huisvesten door uit de hogere segmenten mensen te laten doorstromen. Dat werkt niet, dat is al geprobeerd. U hebt blijkbaar onze motie niet gelezen. Het gaat niet over het doorstromen, het gaat over het waarborgen dat ook deze mensen een plek hebben in Ridderkerk. Over het idee dat wij, door het beperken van de sociale woningvoorraad, nog steeds voldoende ruimte houden voor de Ridderkerkers en dat wij een soort van 'Ridderkerk eerst beleid' kunnen voeren, verschillen wij van mening. Ook dat blijkt in de praktijk niet haalbaar.

Interruptie door de heer Van der Spoel: Voorzitter, mevrouw Ripmeester verwijt mij dat ik het niet goed begrepen heb. Ik vind het vrij grote woorden dat er gesproken wordt over mensen weghalen, mensen uitsluiten. Dat is totaal niet aan de orde en ik vind het een bedenkelijke opmerking aan mijn adres. Ik heb gezegd hoe wij de doorstroming zien. Ik blijf erbij dat dit mogelijk was geweest als wij destijds het Rotterdamse probleem waar het etiket "regionaal" op geplakt is niet hadden hoeven oplossen.

Mevrouw Ripmeester: Laten wij deze discussie sluiten. Die is op een ander moment gevoerd en die blijft ook gewoon doorgaan. Onze standpunten zijn duidelijk en hierin zullen

wij tot in den treuren blijven verschillen.

5 **Interruptie door de heer Van der Spoel:** Ik begrijp uit uw woorden dat u wel uw excuses maakt over eerdere aannames of eerdere uitspraken dat wij mensen uit willen sluiten of weg willen halen?

Mevrouw Ripmeester: Neen, meneer Van der Spoel, ik wil u complimenteren met het feit dat u ook voor de minima plaatsmaakt in deze Ridderkerkse wijken, nu en in alle tijden.

10 **Interruptie door de heer Van de Spoel:** Voorzitter, sociale rechtvaardigheid is één van de vijf uitgangspunten van het liberalisme.

Mevrouw Ripmeester: De verkiezingen zijn begonnen. Ik wil reageren op het Stouttracé. Dat is wat ons betreft zeker een tracé dat onderzocht mag worden. En hopelijk behoort dit tracé na bestudering tot één van de mogelijkheden. Ik kan 15 mij ook voorstellen dat de CDA-fractie nieuwsgierig is of dit verbeterde inzicht ook leidt tot andere keuzen voor het traject op de Koninginneweg. Ik neem aan dat wij daar te zijner tijd meer van horen, in ieder geval vóór juni.

20 **Interruptie door de heer Neuschwander:** Voorzitter, mevrouw Ripmeester heeft er intussen al het tracé Stout van gemaakt, maar ik heb niet gesproken over het tracé voor trampluss. Bij het plan Stout had ik het over het verkeersarm maken van de Sint Jorisstraat en bij mij was daar voor de tram geen plaats.

25 **Mevrouw Ripmeester:** Nee, u maakte er een wandelpromenade van. Hij had ook een ander voorkeurstracé in gedachte. Maar wellicht dat het bij deel twee van de wandelpromenade meegenomen kan worden voor verdere bestudering. De heer Den Ouden spreekt over het tramtracé en over de mogelijke afname van de noodzaak van een trampluss omdat er een toename is van 4% naar 6%. Ik weet niet of het 30 zo interessant is, want een klein percentage van een grote hoeveelheid blijft gewoon veel. Een verdubbeling van nul blijft nul, maar een klein percentage toename van welke hoeveelheid ook blijft een toename.

35 **Interruptie door de heer Den Ouden:** Voorzitter, als het over de tram gaat, wil ik graag reageren. Maar zou mevrouw Ripmeester haar opmerking willen verduidelijken, zodat ik weet waarop ik zou kunnen reageren?

40 **Mevrouw Ripmeester:** Meneer Den Ouden, u spreekt over een toename van 4%, wat in tegenspraak is met eerdere onderzoeken, waarin staat dat het 6% is. Mijn vraag aan u is of dat percentage echt interessant is wanneer je ervan uitgaat dat een toename van een groot geheel een behoorlijke toename is.

45 **Interruptie door de heer Den Ouden:** Natuurlijk is een toename van 4% een toename. Maar het past in de context van het risico dat we lopen. De groei is veel minder dan beoogd. De 40% waar men twee jaar geleden vanuit ging was hard nodig om aan het minimumaantal te komen om een dergelijke lijn exploitabel te maken. Omdat er minder groei is dan was verwacht, zal naar verwachting deze tramlijn minder goed te exploiteren zijn. Wij roepen daardoor over ons af dat de verstedelijking rond het traject van een 50 dergelijk hoogwaardige openbare vervoerslijn moet toenemen. Andere documenten waaruit ik geciteerd heb geven daar al wat aanwijzingen voor. Deze verstedelijking moeten wij verre

van ons houden.

Mevrouw Ripmeester: Meneer Den Ouden doet alsof je met een toename van 4% naar 6% het leeuwendeel van een verkeersstroom uit kunt vlakken. Dat is niet zo. Deze 2% heeft
5 weinig invloed op het exploitatieoverzicht. Uw angst voor de grote verstedelijking delen wij niet. U geeft aan dat de deelname aan het openbaar vervoer laag was. U geeft als verklaring daarvoor dat er veel mensen in Ridderkerk werken, maar in de structuurvisie staat ook dat dit niet het geval is. De beroepsbevolking is hier klein, wat mede komt door de
10 lage arbeidsparticipatie. Dat was ook een reden dat ik opgemerkt heb dat wij het stimuleren van de arbeidsparticipatie als een goed streven zien. Zoals u uit de bijdrage heeft kunnen opmaken zit volgens ons het dorpse karakter in de mensen en niet in de stenen. De wethouder vindt het positieve aan deze aanpak dat het een integrale aanpak is. Daar heeft het altijd aan ontbroken. Er waren wel plannen, maar er was geen samenhang in. Een nadeel is echter dat bij de integrale aanpak de inzet op milieugebied minder zichtbaar
15 wordt. Het zou daarom goed zijn om gewoon eens op een rijtje te zetten wat er op milieugebied allemaal gedaan wordt. Ik ben blij dat de wethouder gezegd heeft dat er voor nauwelijks draagkrachtigen een plek is in Ridderkerk. Dus niet alleen voor de minder draagkrachtigen, maar ook voor de nauwelijks draagkrachtigen, de onderlaag, is een plek in deze bijna dorpse samenleving.
20 De wethouder heeft gesproken over een ontsluiting via de A16 en dat het college dat ziet als een goede ontwikkeling, juist om Nieuw-Reijerwaard te ontlasten. Maar dit gaat weer ten koste van een groengebied. Dit groengebied zou ik op een andere plek gecompenseerd willen zien. U gaf aan dat het open groene polderlandschap wat u betreft een landschap is met zo hier
25 en daar sporadisch wat glastuinbouw. Dit neemt niet weg dat de werking van het amendement is dat dit 'open' wel eens heel doorzichtig zou kunnen zijn. Ik ben blij dat de wethouder de moties overneemt, maar ik wil ze toch in stemming brengen. Uw reactie over de boomgaard is dat er al veel gedaan is en dat er al veel over gesproken is. Wij zien deze motie als een steun in de rug om verder het gesprek in te gaan en wellicht
30 als een eerste aanzet tot verdere stappen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ripmeester. Mag ik de verdere sprekers uitnodigen, voor zover het niet uw eigen moties zijn, ook op de moties te reageren. Dan krijgen we een
35 duidelijk beeld. Het woord is aan de heer Japenga.

De heer Japenga: Dank u wel, voorzitter. Laat ik met de moties beginnen. De moties rond het milieu, de sociale woningbouw en de sloop / renovatiekwesie steunen wij.

Als we terugkijken naar de eerste termijn, dan valt op dat eigenlijk elke fractie zich
40 uitspreekt over de luchtkwaliteit en in bredere zin ook over het milieu als één van de belangrijkste zaken die in Ridderkerk spelen. Direct daarop volgt de herstructureringsopgave. Ik zou het CDA willen nazeggen met hun voorstel om naar Den Haag te gaan, dat wij daar ook behoefte aan hebben. Ik denk dat wij met ons allen nog eens goed moeten nadenken over hoe wij het milieu nog beter op de agenda krijgen.
45 Iedereen zegt dat het nodig is, maar hoe nu verder? Wij zijn voor allerlei wilde ideeën in.

Met betrekking tot de herstructurering zouden wij willen zeggen en de SGP willen naspreken, dat met name de startbrief van groot belang is en alles wat daarin beschreven is. Als wij terugkijken naar het proces in Slikkerveen-Zuidoost, kunnen we zeggen dat er een
50 enorme opgave op ons afkomt. Ik heb daar ook nog vragen over aan de wethouder.

Is de woningbouwvereniging het eens met de diverse plekken die nu genoemd zijn? Is daar al een soort akkoord of instemming over, of wordt dit in het vervolg van het traject uitgewerkt?

5 Leidt de herstructurering tot de gezonde bevolkingsopbouw? Daar doe je het toch voor. Is het goed onderbouwd?

Ik wil hetgeen de heer Van Houcke aangaf onderstrepen. Je moet goed bekijken wat je gaat doen in die buurten. Natuurlijk is renovatie niet altijd mogelijk, en soms is het helemaal niet mogelijk. Maar voer in elk geval die discussie en bekijk wat er mogelijk is.

10 De heer Van Houcke stelde ook een vraag over de buurtwinkels en specifiek die in Rijsoord. U weet dat wij ook voor de buurtwinkels in Slikkerveer Zuidoost hebben gepleit. Wij wachten die ontwikkelingen af. Woonvisie heeft daar in ieder geval werk van gemaakt, ook al door er aandacht voor te vragen. Maar of het voldoende is, weten we niet. We zullen zelf wellicht in actie moeten komen. Voor Rijsoord hebben wij dat ook gedaan. Er is een
15 enquête uitgezet in samenwerking met het wijkoverleg en een paar mensen uit onze fractie. Er is gepeild of die behoefte er is. Van de 170 formulieren die terug kwamen gaf ruim 76% van de geënquêteerden aan daar behoefte aan te hebben. Dat is één. Vervolgens is er gekeken naar de mogelijkheden die er zijn, daar waar de markt niet zijn werking doet. Bijvoorbeeld omdat er te weinig vloeroppervlak is om goed te kunnen renderen. In het land
20 zijn voorbeelden van dit soort initiatieven, met name in plattelandsgebieden waar men ook deze behoefte heeft. Er is nagedacht over een corporatie, over een vorm waarin een werkgelegenheidsproject wordt gemaakt en over een project met begeleid werken. Die zaken worden op dit moment bekeken en onderzocht en daar worden gesprekken over gevoerd. Ik denk dat als we met elkaar uitspreken dat dergelijke voorzieningen nodig zijn,
25 we er met zijn allen even aan moeten sjoeren. Dat is wat nu in Rijsoord gebeurt.

Interruptie van de heer Van Houcke: Nog één vraag, meneer Japenga. Het is uit waardering dat ik deze vraag stel. Over de financiering hoor ik helemaal niets. Dat is altijd een probleem, maar dat lijkt mij bij uw initiatief helemaal een probleem.

30 **De heer Japenga:** Dat is natuurlijk juist waar het om draait. Je zult gebruik moeten maken van de middelen die er zijn. De oplossing wordt gezocht in bijvoorbeeld trajecten die door regelgeving mogelijk worden gemaakt, uitkeringen, UWV-trajecten en dergelijke. Dat hebben we nog niet helemaal voor elkaar. Het wordt op dit moment goed onderzocht.

35 Natuurlijk vinden wij de volgorde fiets, openbaar vervoer en auto een heel waardevolle. Dat hebben wij voldoende gezegd.

40 De PvdA vraagt om eventueel een opleiding hiernaartoe te halen in de sfeer van de zorg. Voor zover wij daar iets over te zeggen hebben kunnen wij daar natuurlijk voor zijn.

Voorzitter, de tram is nog even genoemd. Ons standpunt is duidelijk en eigenlijk hoeft het niet meer zo breed uitgemeten te worden. Wat gezegd is en wat ook door onze fractie in het verleden gezegd is, kan men in de stukken nalezen. Wij zijn niet van standpunt
45 veranderd. Daar wil ik het op dit moment bij laten. Dank u wel.

Interruptie van de heer Den Ouden: Ik heb wel in dit verband de vraag gesteld aan de ChristenUnie en misschien wil de heer Japenga deze nog beantwoorden, ook al is het duidelijk waar de ChristenUnie staat in dit dossier. Waar wordt aan ontleend dat nu toch
50 helder en onderbouwd weergegeven is dat de vraag beantwoord is en als dat het geval is,

hoe helder is die vraag dan beantwoord? De VVD, en die kan er zelf op antwoorden natuurlijk, komt tot een heel andere conclusie na het lezen van ditzelfde document. Dus waar ligt voor u die transparantie, die helderheid, die stevige onderbouwing? Op welke bladzijden?

5

De heer Japenga: Voorzitter, er is veel onderzoek gedaan en er wordt nu weer gevraagd om nader onderzoek te doen. De fractie heeft eigenlijk vanaf het begin, dus al in de eerste studies die we in december 2007 met elkaar besproken hebben, uitgesproken dat er voor ons voldoende reden was om te zeggen dat er voor een aantal tracés voldoende onderbouwing aanwezig was op alle factoren om ermee door te gaan. Hetgeen in deze Structuurvisie werd genoemd was een duidelijke bevestiging. Het was voor ons niet een volkomen nieuw inzicht. Wij waren als fractie verheugd over het feit dat het zo duidelijk werd. Wij hebben ook steeds gezegd dat het tracé langs en door de Noordenweg voor ons ook een tracé was dat nog acceptabel is. Over alle andere tracés hebben wij gezegd: neen, dat moeten wij niet doen. Dus het tracé dat vanavond al een aantal keren is genoemd, langs de Noordenweg, mag in het vervolgonderzoek ook nog wat aandacht krijgen. Gewoon om het eens tegen elkaar af te wegen. Dat zou prima zijn.

10

15

20

Interruptie van de heer Den Ouden: Dus u wist het al. U had geen aanvullend materiaal meer nodig.

25

De heer Japenga: Wij konden op basis van de vorige onderzoeken al een keuze maken. Het is een uiterst ingewikkeld proces. Vandaar ook dat er heel zorgvuldig mee wordt omgegaan. Bij heel ingewikkelde processen, met zoveel partijen, moet je voortdurend zoeken naar wat het beste is en wat mogelijk is. Dat is een ingewikkeld proces, dat we met elkaar zo zorgvuldig mogelijk aflopen. Op basis daarvan kom je tot standpunten. Wij wilden meteen al wat verder dan sommige andere partijen. Nu vind je elkaar in dingen die nu niet mogelijk zijn, maar dat hetgeen we besloten hebben in 2007 wel mogelijk is. Dat is het hele verhaal.

30

De voorzitter: Dank u wel, meneer Japenga. Ik ga naar de heer Meij van het CDA.

35

De heer Meij: Dank u wel. Voorzitter, ik weet dat de wethouder graag eerste palen slaat en heel veel nieuwe huizen wil bouwen, maar ik zou het in deze tijd belangrijker vinden dat u ook probeert de wethouder van milieu te worden. U heeft nog een jaar of anderhalf jaar in deze collegeperiode. Misschien moet het milieu belangrijker worden in uw portefeuille dan de woningbouw. Prima als u zegt dat we in Ridderkerk het autogebruik terug moeten dringen, daar geeft u zelf het beste voorbeeld voor van het college en de raad bij elkaar. Maar het gaat om de A15 en de A16. Daar zit het geluid en daar zit de overlast. Ik noemde net de "overkluizing". Het zijn woorden die ik van u geleend heb uit een kranteninterview. U heeft het zelf in de mond genomen. Ik weet dat het nu lijkt op iets dat onhaalbaar is. Maar u zou het eigenlijk met vliegende vaandels met uw collega's van Ambacht en Zwijndrecht op de kaart moeten zetten in het komende jaar. En lukt het niet over drie jaar, dan misschien over vijf jaar of over tien jaar. Dan zijn onze kinderen daar misschien toch blij mee. Het gaat erom het vaak te roepen, uw achterban te organiseren, met name ook die andere gemeenten en ook richting Den Haag. U heeft het net gehoord, de raad staat achter u.

40

45

De herstructurering. In Trouw was te lezen dat herstructurering in de zin dat je daar nieuwe wijken creëert en nieuwe mensen krijgt eigenlijk niet vaak lukt. Doorstroming op de manier van alles anders neer te zetten lukt ook vaak niet. Het doorstroomverhaal blijkt in de praktijk

50

nauwelijks te werken. U moet uiteraard bouwen voor starters, maar niet al te veel appartementen. Starters, als ze dat willen en kunnen, vormen gezinnen, dus je moet ook huizen bouwen met een stukje grond erbij. Dat is het ideaal van haast elk gezin. Daar moet u op inzetten. Er komen mogelijkheden. We hebben het over een transformatiegebied
5 gehad vanaf de Havenstraat richting de Rotterdamseweg. Dat is nu nog Donkersloot, maar als daar leegstand komt en we gaan het inbreien met huizen, dan kunt u aan dat soort zaken denken, maar nogmaals, niet alleen met appartementen. Herstructurering is nodig, maar let op de cohesie, want het is belangrijk om met elkaar vol te houden dat je ook in Ridderkerk blijft wonen.

10

We zijn heel blij met uw antwoord over de boomgaard. U kunt zeggen dat de motie overbodig is, maar dat merken we straks wel. We doen het toch nog graag voor het nageslacht.

15

Ten aanzien van de tram. U heeft nog geen antwoord gegeven op de Koninginneweg. U kunt wel zeggen dat de tram daar iets langzamer rijdt. De tramlijn stond eerst met allerlei bochten getekend en gaat nu recht over het sportpark, recht door het centrum. Wilt u er nog eens naar kijken of het mogelijk is dat daar, ook in deze kredietcrisis, niet te veel gesloopt zal worden? We kunnen dat geld dan ergens anders voor inzetten. Kijk ook nog
20 eens goed naar de genoemde varianten die vanavond en ook in de afgelopen week zijn genoemd. Ik schrok een beetje van wat de heer Den Ouden zei. Misschien kunt u daar nog antwoord op geven. Welke financiële risico's lopen we? Het was mij niet bekend dat als het met de exploitatie tegenvalt, wij zelf een financiële bijdrage moeten leveren.

20

25

Wij kunnen ons vinden in het idee van de PvdA over het onderwijs en de zorginstellingen. Ik denk dat beide scholen daar best voor voelen. Het is goed dat het idee vanuit de politiek komt. Het was één van de zaken die we ook van BVR gehoord hebben. Daar zit de werkgelegenheid. Ons opleidingsniveau in Ridderkerk is ook toereikend om op MBO-niveau voldoende mensen op te leiden voor de zorg.

30

Participatie. Wij vinden wel dat het primaat daarvoor bij het college ligt. Uiteraard willen wij u onze mening geven, maar u moet het organiseren.

35

Wij ondersteunen alle moties. Toen de heer Japenga het had over de buurtsuper in Rijsoord hoorde ik van een collega dat hij er al een naam voor bedacht had, dat zou de CU1000 kunnen worden.

40

Interruptie van de heer Den Ouden: Ik herinner mij dat wij vorig jaar februari nog een klein debatje hadden over of de lijn verder doorgetrokken moest worden en vervolgens zo ja, hoe. Is die vraag voor uw fractie nu wel of niet beantwoord?

45

De heer Meij: We spreken hier nog niet in definitieve zin, dat heeft u zelf net aangegeven. We geven richtinggevende uitspraken. Ik heb aangegeven dat we er nu anders tegenaan kijken dan een half jaar geleden. Het nieuwe plan beperkt de sloop tot een aantal huizen aan de Klaas Katerstraat. Daar komen denk ik nog wel een paar huizen bij richting het Hakterrein, maar dat is toch een wezenlijk ander tracé als het mogelijk is. Daar ga ik voorlopig van uit, anders blijkt straks wel het tegendeel. Daar is het CDA positief over. In juni kan daar een oordeel over gevormd worden. Hoe is de inpassing, is het veilig, maar vooral hoe reageert de Ridderkerkse burger erop? Er zullen genoeg avonden georganiseerd moeten
50 worden om dat goed in beeld te krijgen. Pas in juni is het definitief, maar de richting is toch,

anders dan de vorige keer, positief als aan deze twee randvoorwaarden wordt voldaan.

De voorzitter: Ik ga naar de heer Neuschwander, Leefbaar Ridderkerk.

5 **De heer Neuschwander:** Voorzitter, ik begin bij de moties. Wij steunen alle moties die vanavond voorbijgekomen zijn.

10 Dan wil ik reageren op het college. De wethouder heeft toch een aantal opmerkingen gemaakt dat ons als muziek in de oren klinkt. Het terrein Nieuw-Reijerwaard. De gemeenteraad bepaalt klip en klaar. Dat is duidelijke taal. De boomgaard is niet bespreekbaar en de treinverbinding is de eerste dertig à veertig jaar niet aan de orde. Dat zijn opmerkingen die wij ons zeer ter harte nemen.

15 De heer Japenga heeft een opmerking gemaakt over de trampluss. Een opmerkelijke opmerking. Hij had het over dat "het massieve verzet heeft plaatsgemaakt voor acceptatie van de trampluss". Voorzitter, ik kan zeggen dat wij die beleving niet hebben. Wij kijken, net als de wethouder al zei, naar het draagvlak. En een verder onderzoek naar dit draagvlak zal moeten bepalen of deze trampluss er wel of niet komt. Geen draagvlak, geen tram.

20 **Interruptie van de heer Japenga:** Voorzitter, ik heb in dat stukje tekst ook genoemd dat er altijd tegenstanders zullen blijven. Dat klopt dus.

25 **De heer Neuschwander:** Er zullen inderdaad heel veel tegenstanders zijn, meneer Japenga, dat ben ik met u eens.

Dan wil ik reageren op een aantal partijen dat gesproken heeft over hoogbouw. Meneer Van Houcke heeft er nog een opmerking over gemaakt. Ook meneer Van der Spoel heeft het erover gehad. Wij hebben ons daarover uitgesproken.

30 De heer Van Houcke stelt concreet de vraag waar wij ook nog een beetje mee zitten, over de rivieroever bij Het Huys ten Donck, bij Bolnes. Als je de Structuurvisie leest zoals die opgesteld is, dan zou je een beetje de indruk krijgen dat de locatie tussen landgoed Het Huys ten Donck en de Boele-locatie volledig als landgoederenzone ingericht zal worden. Wij hebben de opmerking gemaakt omdat in eerdere notities is uitgesproken dat dit een woningbouwlocatie zou moeten worden. Wij hinken in dat opzicht ook op één been. Wat gaan we daar dan mee doen en hoe gaan we dat aanpakken? Wordt het hoogbouw en vanaf welke locatie? Dat is een zeer interessante discussie die we graag in de commissie of in een ander stadium nog eens willen voeren. Dat strookt eigenlijk niet met elkaar.

40 Over de Sint Jorisstraat hebben we een duidelijk standpunt ingenomen. Daar moet nog wel het nodige onderzoek verricht worden. Op het moment dat je de Sint Jorisstraat verkeersluw maakt moet er naar een alternatief gezocht worden. De visie komt zelf met het alternatief vanaf de Van Karnebeekweg richting Rotterdamseweg. Dat zou ook een grote impact hebben op de woonomgeving daar. Het is wel zo dat de woonomgeving daar net als andere herstructureringslocaties al op de lijst staat om onderzocht te worden. Dat kan dan in één onderzoek meegenomen worden.

45 Mevrouw Ripmeester heeft het over hoogbouw Prunusplantsoen. Zij geeft vervolgens aan dat appartementen in het Prunusplantsoen ook erg gewild zijn. Dat deel ik met u. Ik denk ook dat dit zo is. De opmerking die wij gemaakt hebben is om aan te geven dat het niet per se altijd hoogbouw van veertien of zeventien verdiepingen hoog zou hoeven zijn. De locatie

achter de Riederborgh, die een aantal jaren geleden gebouwd is, zou prachtig passen in dat beeld.

U heeft nog iets gezegd over zorgopleidingen in Ridderkerk. Het is moeilijk om daar in dit stadium iets over te zeggen. Ook hier willen we graag nog een keer in een commissie over spreken. Het ontbreekt ons hier aan kennis.

Interruptie van mevrouw Ripmeester: In de Structuurvisie wordt op bladzijde 43 gesproken over inzet op bepaalde opleidingen en dat is onder andere techniek, sport en agro-logistieke dienstverlening. In dat rijtje missen wij de zorgopleiding. Juist omdat bij de ondernemende kern wordt genoemd dat dit één van de groeisectoren is.

De heer Neuschwander: Voorzitter, ik begrijp de opmerking en ik denk dat het een terechte opmerking is. Het is alleen in dit stadium voor ons heel moeilijk om daar een uitspraak over te doen. Daarvoor ontbreekt ons de kennis. Ik zou er graag nog een keer over willen spreken.

Interruptie van mevrouw Ripmeester: Geldt dat ook voor die andere opleidingen?

De heer Neuschwander: Dat geldt ook voor die andere opleidingen. Wij hebben aangegeven dat er op het terrein van het sportpark behoefte is aan onderwijs in de breedste zin van het woord. Daar zouden wij onze voorkeur voor uit kunnen spreken, maar alleen na onderzoek daarover. Het ontbreekt ons aan kennis om daar nu een uitspraak over te doen.

Interruptie van mevrouw Ripmeester: Dan begrijp ik dat u dat streven naar geen enkele opleiding op dit moment kunt ondersteunen, tot er meer onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden daarvoor en de behoefte daaraan.

De heer Neuschwander: Ik denk dat het wel strookt met wat ik daarover gezegd heb, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer, meneer Neuschwander. De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Zoals gezegd zullen we de definitieve Structuurvisie pas in juni vaststellen en niet nu. Pas als we alle voordelen, nadelen, kansen en bedreigingen volledig en zonder voorbehoud in beeld hebben kunnen we de juiste keuzes maken. Vandaar dat de VVD in eerste termijn aan heeft gegeven welke gegevens men nog nodig heeft om tot de keuzes te kunnen komen.

Wat betreft wonen en werken, daarover heb ik het college nog niet gehoord als het met elkaar conflicteert waar dan het zwaartepunt komt te liggen. Graag een uitspraak hierover. Het is lastig om met betrekking tot het wonen de juiste mix te vinden voor alle inwoners. Meneer Van Houcke, u zit daar ook mee. Aan de ene kant willen we geen hoogbouw, want dat past niet echt bij het karakter van Ridderkerk. Aan de andere kant willen we mensen die nu vertrekken graag binnen de gemeentegrenzen houden en zullen we er niet aan ontkomen om ook daar af en toe in te voorzien. Wat de VVD betreft, die heeft in de vorige raadsperiode ook uitgesproken dat wij hoogbouw aan de rivier als optie zien, landmarks aan de rivier werd dat destijds genoemd. Maar wij zullen per geval beoordelen of wij daar voor of tegen zijn.

Interruptie van de heer Van Houcke: Meneer Van der Spoel, dank voor uw antwoord. U geeft mij toch niet een duidelijk antwoord op hoe u daar tegenaan kijkt. Aan de rivieroever een landmark, dat is duidelijk. Maar er staan er al een aantal en er komen er nog een
5 aantal. Past 70 meter in uw gedachte over hoog- en laagbouw? Dat wij hoogbouw misschien wel nodig zullen hebben, dat lijkt mij evident. Dat hoeft op zich ook geen bezwaar te zijn. Het gaat om de plaats waar je dingen neerzet. Daar wil ik graag van u iets over horen. Je zou bijvoorbeeld centraal in het centrum wat neer kunnen zetten en ergens anders voorzichtigheid kunnen betrachten.

10 **De heer Van der Spoel:** Voorzitter, in de vorige raadsperiode hebben wij al aangegeven dat hoogbouw aan de rivier als landmarks een optie zou kunnen zijn. Zoals aangegeven zullen wij dat per geval beoordelen. En wat ons betreft zal de VVD buitengewoon terughoudend zijn met hoogbouw als het gaat om binnenstedelijke locaties.

15 Er zijn door andere fracties ook opmerkingen over gemaakt. Wij hebben opgemerkt dat de wethouder de vijftien stroken rijksweg ook als groen ziet. Iedereen zit er een beetje mee. Hoe kijkt de wethouder hier tegenaan en hoe wordt er met de milieuaspecten rekening gehouden? Graag een reactie hierop.

20 Nieuw-Reijerwaard. In de commissievergadering werd een heel procedureel antwoord gegeven. Ik proef dat ook weer bij de boomgaard. Ik denk dat het heel duidelijk moet zijn voor de bewoners en spreek het gewoon hier uit. Ja, het college maakt zich keihard voor het door de raad genomen besluit. En wat het college betreft blijft de boomgaard
25 boomgaard. Punt. Dan is het duidelijk voor de inwoners. Inwoners zitten niet te wachten op een procedureel antwoord, die willen gewoon duidelijkheid.

Wij kunnen instemmen met de motie over de boomgaard. De motie van het CDA vonden we krachtig, kort en bondig. De motie over hoe het vormgegeven wordt is ingevuld door de motie van de PvdA en de ChristenUnie. Wij vinden het zo belangrijk dat wij deze in elkaar
30 geschoven moties steunen.

Bij het wonen heb ik iets gezegd over de sociale woningvoorraad. Ik denk dat het geen nadere toelichting behoeft.

35 Renovatie in plaats van sloop. Laten we duidelijk zijn dat de gemeente niet overal over gaat. Ja, natuurlijk in overleg met Woonvisie. Maar zoals door de heer Den Ouden al aangegeven is: de startbrief voorziet hier al in. Het gaat erom dat we die consequent toepassen. Vanuit deze optiek zullen wij die motie niet steunen.

40 Voorzitter, voor wat betreft het openbaar vervoer hebben wij duidelijk aangegeven welke onderzoeksgegevens de VVD-fractie nog nodig heeft om te kunnen beoordelen of en zo ja, hoe de lijn zou moeten worden doorgetrokken. Wij hebben ook nadrukkelijk daarbij aangegeven dat participatie niet alleen voor de tram, maar voor de visie in zijn geheel cruciaal is. Afhankelijk daarvan zal in juni een juiste afweging gemaakt worden.

45 **Interruptie van mevrouw Ripmeester:** Ik wil graag een verduidelijkingvraag stellen. In juni wordt het daadwerkelijke besluit genomen. U zegt "pas als we alle informatie hebben kunnen we een afweging maken". Slaat het 'alle' op de punten die u daarna genoemd heeft of komen er nog meer punten die u nodig heeft om een afweging te kunnen maken?

50 **De heer Van der Spoel:** Voorzitter, wij verwijzen naar vragen uit de commissie. Ik heb zes punten aangegeven die daarbij van belang zijn op het gebied van de tram, maar ook op

andere terreinen, bijvoorbeeld de gevolgen van het afwaarderen van de Rotterdamseweg. Er moet nog duidelijk inzicht komen over welke gevolgen het voor alle wijken zal hebben. Dan kan je de juiste afweging maken.

Voorzitter, ik denk dat ik aan het eind van mijn betoog ben.

5

Interruptie van de heer Den Ouden: Voorzitter, ik dacht dat de heer Van der Spoel nog meer ging zeggen over het openbaar vervoer. Juist in uw programma staat: geen tram dwars door het centrum. Nu wordt er een optie gesuggereerd waarbij de tram dwars door het centrum gaat. Het is logisch dat er nog veel informatie nodig is voordat we in juni tot een definitief besluit komen, maar kunt u zeggen wat u ervan vindt dat dit, ten opzichte van uw programma, hier bijna provocerend staat?

10

De heer Van der Spoel: Voorzitter, de heer Den Ouden blijft ook weer stilstaan op een bepaald punt, neemt hier een bepaalde passage uit en koppelt dat aan bepaalde dingen en vervolgens is dat de waarheid. Dat zijn we een beetje van hem gewend. Er is eerst een verkiezingsprogramma, vervolgens is er ook een coalitieakkoord gesloten. Hier staat zeer nadrukkelijk in dat wij gaan voor het beste openbaar vervoer. Er is uitgesproken dat dit de tram is. Er wordt gekeken of de tramlijn eventueel doorgetrokken kan worden. Nogmaals, ik heb aangegeven, namens mijn fractie, welke gegevens wij nodig hebben om te kunnen beoordelen of en zo ja, hoe. En er is ook nadrukkelijk aangegeven bij participatie dat wij graag naar de ideeën van de inwoners luisteren. Betere ideeën van inwoners zijn van harte welkom en zullen gehonoreerd worden. Maatschappelijk draagvlak is zeer nadrukkelijk een afweging in juni.

15

20

Interruptie van de heer Den Ouden: Ik wil de heer Van der Spoel nog twee vragen stellen. Ten eerste. Toen we in december 2007 over dit thema discussieerden was het duidelijk voor de VVD: niet verder dan het centrum, het amendement werd mede ondersteund. Maar in de toelichting naar de Ridderkerkse bevolking wees u heel nadrukkelijk naar uw verkiezingsprogramma. En het ging over de zin waar u zich op beriep: niet dwars door het centrum. En inwoners, zie wat wij voor elkaar gekregen hebben, er komt geen tram dwars door het centrum. Nu ligt er toch een suggestie, waar weliswaar nog een definitief besluit over genomen moet worden, om de tram dwars door het centrum te laten rijden. Ten tweede. Ik kan het niet precies reproduceren, maar de heer Van der Spoel zei zoiets als "als we van hem gewend zijn". Dat vond ik niet echt positief klinken. Zou hij dat nog een keer concreet kunnen maken, dan kan ik daarop reageren.

25

30

35

De heer Van der Spoel: Voorzitter, bij meerdere vragen, ook richting het college, heeft u geciteerd, bijvoorbeeld uit stukken van de Stadsregio. Daar neemt u een bepaalde zin uit een context, u pakt uit een andere context ook een zin en u koppelt die aan elkaar.

40

Interruptie van de heer Den Ouden: Voorzitter, nu wil ik graag heel concreet horen wat er uit de context gehaald wordt. U kunt van mij niet verwachten dat ik een document van 100 pagina's voorlees. Ik verwijs naar waar het vandaan komt en ik vind het niet netjes om te zeggen dat het uit de context is gehaald.

45

De heer Van der Spoel: U heeft destijds ook met betrekking tot de tram, en dan verwijs ik naar de raadsvergadering waarin u bijna een heel overleg heeft gehad met de heer De Koning, uit twee stukken uit de Stadsregio een bepaalde passage gehaald, waarvan u dacht dat die met elkaar in tegenspraak waren. Maar als je die beide stukken in de context zette, kwamen die met elkaar overeen. Daar sloeg mijn opmerking op.

50

Uw vraag over de tram. Als u het verkiezingsprogramma goed gelezen heeft, staat er: geen warm voorstander van een tram door het centrum. Er staat niet dat de VVD faliekant tegen is. Vandaar ook dat wij van harte de voorkeur van het college om het ondergronds aan te leggen ondersteunen. Het college heeft ook toegezegd dat men zeer nadrukkelijk de lobby bij de Stadsregio zal aangaan. U verwijst naar een vorige raadsperiode waaruit gebleken is dat het niet kon. Maar de tijd staat ook niet stil. U spreekt over een jaar of tien terug. Als wij nu spreken over de Structuurvisie, spreken wij over 2020. De VVD is ervan overtuigd, met alle voortschrijdende technieken die er zijn, dat een ondergrondse variant zeer wel in 2020 mogelijk kan zijn.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Van der Spoel. Misschien dat u nog even de reactie van de VVD op de motie met betrekking tot het milieu en de Ridderkerk Visie 2020 kunt geven.

De heer Van der Spoel: Ik dacht dat ik die al gegeven had. Bij het verbindend groen heb ik de opmerking gemaakt richting de heer Van Houcke: ja, terecht mist u de milieuvisie, die zullen wij van harte ondersteunen.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Van der Spoel. Dan ga ik naar de heer Den Ouden van de SGP-fractie.

De heer Den Ouden: Dank u wel, voorzitter. Nog even een antwoord op de opmerking van de heer Van der Spoel over ondergronds. Dan heeft u mij niet begrepen, dat het niet zou kunnen. Het was zeer wel mogelijk, het was zelfs de allerbeste optie, een ondergrondse lijn. In alle opzichten, met één 'maar'. Hij was acht tot negen keer zo duur. En dat was de enige reden dat het niet doorging. De prijs in absolute zin zal denk ik gestegen zijn. In dat stadium werd er gesproken over een Ridderkerklijn van 85 tot 100 miljoen euro en nu zitten we in ieder geval al voor een halve lijn op 100 miljoen euro. Dus dan zal het ondergronds bouwen in absolute zin ook duurder geworden zijn.

Interruptie van de heer Van der Spoel: Voorzitter, er wordt gedaan alsof de tijd stilstaat en er dus geen technologische vooruitgang geboekt wordt. Ik verwijs naar de Heinenoordtunnel, waar met bepaalde nieuwe technieken voor een veel lager bedrag dan voorheen een tunnel geboord is. En nogmaals, u refereert aan vier of acht jaar terug en we spreken over de Structuurvisie 2020. Met de verdere ontwikkeling van de techniek sluit de VVD-fractie niet uit dat het in 2020 nog goedkoper zou kunnen zijn. Wellicht zou een duurdere variant er dan uit kunnen komen, maar dan zal ook nadrukkelijk blijken, als daar maatschappelijk draagvlak voor is, of dat een te verkiezen optie is. Dat zullen we dan beoordelen.

De heer Den Ouden: Voorzitter, in het algemeen. Als nu de optie in beeld komt, dat het in 2020 iets wordt met een railverbinding, dan moet ik omschakelen, want ik dacht dat we juist met betrekking tot de tram het over de meer nabije toekomst hadden. Die was er als concreet ding ingefietst, dus we moeten het wel over het nu hebben.

Als de optie ondergronds voor het college ook een reële optie zou zijn, dan denk ik dat de raad er verstandig aan zou doen om nu de gedane uitspraak in de Structuurvisie helemaal terug te nemen. Als je zou denken als Stadsregio dat Ridderkerk die lijn toch wel wil, dan gaan ze natuurlijk geen euro extra uitgeven voor ondergronds. Dus dan zou je dat moeten blokkeren en dan geef je het college in ieder geval een wapen in handen om te onderhandelen.

De voorzitter: Twee interrupties. Eerst mevrouw Ripmeester en dan de heer Van der Spoel.

5 **Interruptie van mevrouw Ripmeester:** Dank u wel, voorzitter. Ik deel de beeldvorming van de SGP dat de tram naar onze verwachting ook eerder zal rijden dan 2020. Maar ik vind het heel jammer dat er bij deze Structuurvisie, waarin wij richtinggevend uitspraken doen en kijken welk traject er nader uitgewerkt gaat worden, nu een blokkade wordt opgeworpen voor een mogelijk onderzoek naar een ondertunneling. Gegevens van acht jaar geleden, ja, 10 resultaten uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst. Laten we het alsjeblieft een kans geven en kijken wat er tegenwoordig mogelijk is. En nu niet op voorhand dit al blokkeren.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan de heer Van der Spoel?

15 **Interruptie van de heer Van der Spoel:** Voorzitter, mevrouw Ripmeester heeft het prima verwoord.

De heer Den Ouden: Niemand heeft toch het beeld gekregen bij mijn bijdrage in eerste 20 termijn dat het ging over het blokkeren? Ik heb het alleen geplaatst in de context dat het de discussie wat vertroebelt, dat het lijkt - en als het college iets zegt in Ridderkerk, dan wordt er toch enig gewicht aan toegekend - alsof het een reële optie zou zijn. Daarvan heb ik, met het oog op het vervolgtraject, gedacht: het is niet echt een reële optie, maar tegelijkertijd heb ik het college erbij uitgedaagd om als het college daar zelf in gelooft, dat ze dit dan 25 even laten rusten en over drie maanden, nadat ze drie maanden gelobbyd hebben, opnieuw even komen. Dan houden we de zaak zuiver. Maar geen enkele blokkade om dat te onderzoeken de komende maanden.

Interruptie van mevrouw Ripmeester: We hebben denk ik een andere mening over 30 vertroebeling van de discussie. Ik vind juist dat het helder is dat dit onderzocht wordt. En als het beeld nu troebel is, dan zal het na drie maanden onderzoek wel helder worden. Maar dat is geen reden om dingen op voorhand dan niet te benoemen.

De heer Den Ouden: Dank u wel, voorzitter. Ik had op mijn puntenlijstje de lobby staan. Ik heb het college opnieuw uitgedaagd om die aan te gaan en het nu even te laten rusten. 35 Nog een punt rond de tram. Ik heb er nadrukkelijk op gewezen dat in onze optiek het woordgebruik 'besluit' onterecht is. Besluit in de zin van zoals het in de Combinatie stond 'in elk geval aangelegd wordt', van een dergelijk besluit kan nog geen sprake zijn. We willen graag van het college de toezegging krijgen dat er in de komende communicatiemomenten zorgvuldiger geformuleerd wordt.

40 De herstructurering. De wijze waarop een aantal partijen hierover gediscussieerd hebben vanavond vind ik jammer. Op dit onderdeel hebben we het beeld dat er een redelijk goed overzicht gegeven wordt, ook van de knelpunten die er zijn. Deze zijn niet nieuw. Acht jaar geleden in "Sterke wijken, vitale gemeente" hadden we het al over selectieve migratie. Toen 45 werd ook al geconstateerd dat er een uitstroom is van jonge, soms ook kapitaalkrachtige gezinnen naar randgemeenten. En ook nu nog steeds, hoewel dat niet zo nadrukkelijk in de Structuurvisie naar voren komt, is er een overschot vanuit Rotterdam naar Ridderkerk. Daar zit een zekere scheefheid in. Om ten behoeve van onze Ridderkerkse inwoners daar meer evenwicht in te brengen, denk ik dat er goed werk te doen is op de manier waarop dat 50 aangegeven is. Dan komen alle Ridderkerkse groepen tot hun recht. Volgens mij heeft

Woonvisie al een goed beeld van het woningbestand. Van deze deskundigheid moeten we zeker gebruik maken en niet bestaande tegenstellingen op dit terrein aanscherpen.

5 Ik had eigenlijk willen beginnen met de moties in het algemeen. Los van de inhoud had ik niet verwacht dat dit een avond zou worden met moties. Er zijn zoveel dingen die meegegeven worden. In een motie geef je ook dingen mee aan het college. Daar doe je ook geen bindende uitspraken in. Tegen die achtergrond hebben we helemaal niet de behoefte om welke motie dan ook te steunen. Dat zou de overige inbreng ontkrachten, alsof dat van minder gewicht is, en die indruk willen we volstrekt niet wekken. Het college heeft van drie moties gezegd dat ze die spontaan overnemen. Als ze toch in stemming 10 komen, zullen we natuurlijk niet tegen stemmen. Maar met deze relativerende opmerking zijn we daar niet tegen. Wel als het gaat om de motie van de boomgaard. Dat heeft te maken met het volgende. Als je de motie van ChristenUnie en PvdA leest, dan is die behoorlijk persoonlijk getint. Bij het laatste streepje 'overwegende dat,' gaat het over 15 iemand die zijn woord niet gestand doet. Dus over iemand die liegt. Ik vraag aan de ondertekenaars van de motie: wanneer heeft u voor het laatst met die leugenaar gesproken? Ik vind het tamelijk ver gaan om dat zonder wederhoor zomaar over te nemen. Mede om die reden zullen we de motie zeker niet steunen.

20 **Interruptie van de heer Japenga:** Je kan het heel breed trekken. Waar het om gaat is de onduidelijkheid die de afgelopen jaren al speelt en waar in de commissie ook over is gesproken en waar een einde aan moet komen. Wij betichten hier niemand van iets en ik zou graag zien dat u die woorden ook niet gebruikt. Dat willen wij er in ieder geval niet mee zeggen. We willen ermee zeggen dat hetgeen beloofd is, nagekomen wordt.

25 **De heer Den Ouden:** Voorzitter, als er in de motie staat: het gaat over iemand die zijn woord niet gestand doet, dan wordt daarmee toch aangegeven het woord dat ik net bezigde? De cruciale vraag is: wanneer heeft u met hem gesproken?

30 **De heer Japenga:** Dat is uw cruciale vraag, maar waar wij het over hebben is dat wat er in de afgelopen periode, via de e-mail en via de commissie, tot ons is gekomen. Dat is de voeding voor deze motie.

35 **Mevrouw Ripmeester:** Ik vind het toch wel heel vervelend dat deze meneer leugenaar wordt genoemd. Zo zou ik het niet verwoorden. Ik begrijp niet dat u van iemand die zijn woord niet gestand doet de overstap maakt naar leugenaar. Dit is puur een constatering. Er wordt toegezegd dat er iets zal gebeuren en dat is niet gebeurd. Punt. Niet meer dan dat. Ik plak er niet het etiket op dat iemand een leugenaar is. Iemand heeft gezegd, "ik ga dit uitvoeren" en doet het vervolgens niet.

40 **De heer Den Ouden:** Voorzitter, het gaat niet alleen om het woord. Ik denk dat wanneer je in het woordenboek kijkt achter het woord leugenaar, dat er staat: iemand die zijn woord niet gestand doet. Het gaat mij nu om de vraag: wanneer heeft u voor het laatst met die eigenaar gesproken?

45 **Mevrouw Ripmeester:** Daar gaat het nu niet om. Wanneer deze zin er niet in zou staan, zou u dan wel deze motie kunnen ondersteunen?

50 **De heer Den Ouden:** Dit vind ik niet de juiste discussie. Mijn vraag wordt met een wedervraag beantwoord. Ik wil eerst weten wanneer er voor het laatst gesproken is met

deze persoon. Maar kennelijk is dat niet het geval.

Mevrouw Ripmeester: Dat is weer een conclusie die nergens op gebaseerd is. Ik heb die meneer geen leugenaar genoemd. Ik vind dit ook vervelend.

5 **De heer Den Ouden:** De concrete vraag aan mevrouw Ripmeester is: wanneer heeft u voor het laatst met deze eigenaar gesproken.

10 **Mevrouw Ripmeester:** Voor het laatst heb ik een half jaar geleden met deze eigenaar gesproken. En op de één of andere wonderlijke wijze wil hij niet meer met mij spreken. Maar hij is van harte uitgenodigd.

De voorzitter: Dank u zeer.

15 **De heer Den Ouden:** Voorzitter, nog even over de MBO-opleiding en het zorgniveau. Ik kan een beetje achter de schermen kijken bij het MBO. Iedere gemeente wil graag alle opleidingsniveaus binnen de gemeentegrenzen hebben. Toch denk ik dat hiermee met de nodige omzichtigheid moet worden omgegaan. Als een gemeente de regie zou willen nemen, dan denken partijen, dat zijn de MBO-instellingen in de omgeving, dat de gemeente daarin zal bijdragen op financiële wijze. Ik denk dat dit niet de bedoeling zal zijn. Scholen, 20 MBO-instellingen, zullen zelf niet snel met een compleet onderwijspakket naar Ridderkerk willen uitwijken. Het erover hebben is niet verkeerd, maar het realiteitsgehalte is betrekkelijk laag.

25 **Interruptie van mevrouw Ripmeester:** Het gaat er ook om dat we het erover hebben. Dat wij in het rijtje bij de drie opleidingen die genoemd worden, een vierde opnemen. En laten we hopen dat het werkelijkheid wordt.

30 **De heer Den Ouden:** De heel nadrukkelijke vraag richting college is of het amendement, en dan gaat het over Nieuw-Reijerwaard, van A tot Z een plaats krijgt in het bestemmingsplan.

De voorzitter: Dank u zeer. Voordat het college gaat reageren kijk ik even naar de heer Van Houcke. U heeft alleen iets gezegd over uw eigen motie. Misschien dat u nog wilt reageren op de andere.

35 **De heer Van Houcke:** Ja, voorzitter, u heeft gelijk, ik heb niet gereageerd. Voor zover ik de moties niet indien of mee indien, onderschrijf ik alle moties.

De voorzitter: Dank u zeer, helder.

40 **Interruptie van mevrouw Ripmeester:** Voorzitter, voor de netheid: ik heb niet gemeld dat de motie over milieu mede wordt ingediend door D66/GroenLinks, door het CDA, de heer Meij en door de heer Japenga van de ChristenUnie. Zij zijn ook de medeondertekenaars van de motie over de sociale woningvoorraad.

45 **Wethouder Den Boef:** Even ter verduidelijking. De boomgaard is tegenwoordig geen boomgaard meer, want er is geen boom te bekennen. Hij is helemaal leeg en dat hebben we ook voortdurend uitgedragen als college. De boomgaard blijft leeg. Het blijft agrarische bestemming. We hebben wel gekeken of we het kunnen inrichten, zodat het kan worden 50 toegevoegd aan het Waalbos als een soort recreatief knooppunt. Dat is allemaal niet

gelukt. Er zijn allerlei plannen geweest zoals een aardbeieveld en dergelijke. Maar we zijn meer dan duidelijk geweest. We zijn ook duidelijk geweest met anderen erbij, dat er bomen gepland moesten worden. Dat zou ook gebeuren. Ik heb de eigenaar voor het laatst gesproken op de Nieuwjaarsreceptie van de gemeente. Dat zal ongeveer twee weken geleden geweest zijn. Ik heb er weer om gevraagd. Hij heeft nog steeds de intentie om dat te gaan doen en binnenkort gaan we het weer vragen. Het is een lastige zaak om een eigenaar te verplichten om iets te planten dat er niet staat. Er is altijd sprake van geweest dat hij dat gaat doen. Het college is meer dan duidelijk geweest over dat de boomgaard open blijft.

10 Polder Nieuw-Reijerwaard, de invulling van het gebied. De grote zorg bij een dergelijk gebied is dat als je daar iets gaat ontwikkelen, en dat is besloten, dat er ook een goede ontsluiting is. De ontsluiting via de IJsselmondse Knoop zal nog een aardige studie vergen. Natuurlijk hebben wij ook aangedrongen op een ontsluiting rechtstreeks op de snelweg. Hoe korter de ontsluiting is naar de snelweg, hoe beter dit is. En als dat ten koste gaat van enige groene buffer in het te ontwikkelen gebied, dan zij dat zo, maar een korte ontsluiting is te prefereren boven welke omweg dan ook.

15 Als het gaat over de railverbinding, dan is het inderdaad zo dat Barendrecht al vele jaren pleit voor een railverbinding. Barendrecht heeft al veel treinen, daar gaat van alles door op het gebied van treinen. Voor de groenten- en fruithandel, die natuurlijk meer omvat dan het stuk van Ridderkerk, is het heel verleidelijk als daar heel snel een verbinding komt op het spoor. Het zou wellicht een grote vermindering van bewegingen van vrachtverkeer kunnen opleveren. Dat pleidooi loopt al jaren en wellicht dat daar een tekening van gemaakt is. Dat weet ik niet.

25 **Interruptie van de heer Van Houcke:** Twee dingen over uw antwoord. Het eerste is dat ik er opnieuw mijn verbazing over uitspreek dat deze relevante informatie niet is meegedeeld aan de raad. Ik heb de informatie uit stukken gehaald, ik heb gezocht en ik heb nota's en notities boven water gehaald van de afgelopen jaren. Daar staan zaken in over onder andere de railverbinding en ook de oprit. Deze vergen niet alleen veel ruimte, maar ook een heleboel lucht en het geeft een boel lawaai. Deze relevante informatie had u moeten meedelen aan de raad, toen de raad zich zo zorgvuldig gebogen heeft over de toekomst van de polder Nieuw-Reijerwaard. Nu is in het verlengde daarvan de vraag. Deze gegevens die wij niet kenden, waar we een besluit op hebben genomen, die zijn wel bekend bij het 30 rijk. Het rijk neemt op basis van al die gegevens een besluit. Nu is mijn vraag opnieuw aan u: waar ligt nou het primaat, wie heeft straks het laatste woord? Is dat de gemeenteraad van Ridderkerk, of zegt in dit geval het rijk, met de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening, waar we nog niet zo goed in thuis zijn, dat dit van landsbelang is: we stoppen er een hoop geld in, zo gaan we het doen.

40 **Wethouder Den Boef:** Kort en duidelijk, de gemeente Ridderkerk heeft het laatste woord op haar grondgebied wat dit betreft.

Interruptie van de heer Van der Spoel: Dus wij constateren dat u zich keihard maakt om ervoor te zorgen dat het besluit van de raad één op één, zonder voorbehoud uitgevoerd wordt.

Wethouder Den Boef: Daar ben ik al een tijdje mee bezig, meneer Van der Spoel.

50 **Interruptie van de heer Van der Spoel:** Voorzitter, ik bespeur enige irritatie bij de wethouder, maar ik heb proberen aan te geven in eerste termijn dat bij de bewoners sterk

het idee leeft dat er een procedureel antwoord komt. Men wil graag horen dat u zich daar keihard sterk voor maakt. Dat heeft u met "ja" beantwoord. Ik ben blij dat te horen.

5 **Wethouder Den Boef:** Voorzitter, wat betreft de herstructurering van de woningbouw en de mix van wonen en werken en dat soort zaken. Wij moeten nog in overleg met Woonvisie om concrete afspraken hierover te maken. Dit wordt zeker niet openbaar, want dat geeft een enorme onrust. Het moet heel zorgvuldig gedaan worden.

10 De mix wonen-werken. Vandaag heb ik nog een brief onder ogen gehad van de Kamer van Koophandel, waarin veel lof werd vermeld over de Structuurvisie en over de economische visie van Ridderkerk. Er werd ook wel gezegd: let op, want de bedrijfsterreinen die we hebben en de milieucategorisering die we hebben zijn voor ons ook van groot belang. Er zal altijd bekeken moeten worden waar er wel een mix wonen-werken toegepast kan worden en waar niet. Het kan niet zo zijn dat er wonen toegevoegd wordt en de bedrijven beperkt worden. Over kleine bedrijvigheid in de wijken hebben wij ons uitgesproken. Ik zal u 15 de brief toesturen. Ik weet uit ervaring hoe lastig het is als je wonen en werken dicht bij elkaar hebt. Kijk maar naar de Bolnes rivieroever, waar legers juristen aan te pas komen om dat goed voor elkaar te krijgen. We zijn er uiteindelijk uitgekomen, maar het is echt een ingewikkelde zaak.

20 De rijkswegen als groen. We hebben het er in de commissie ook over gehad. Natuurlijk ervaren wij de rijkswegen niet als een groene buffer, maar eerder als een heel storend element. Toch geeft het wat betreft landschappelijke inpassing ook mogelijkheden om bepaalde verbindingen te maken. We zullen er alles aan moeten doen om dat zoveel mogelijk te beperken. De oproep van de heer Meij is meer dan duidelijk.

25 Voorzitter, naar mijn idee heb ik de vragen beantwoord die mijn portefeuille betreffen. Wellicht dat mijn collega's nog een aantal onderwerpen zullen beantwoorden.

30 **Wethouder De Koning:** Voorzitter, er zijn wat opmerkingen gemaakt over de verkeerskant en ook over het tramtracé tot in het centrum. Eigenlijk in de periferie van de Structuurvisie. De tramlijn vanaf Rotterdam tot in het centrum is een gegeven geweest in de Structuurvisie. Het is een feit dat deze lijn er gewoon komt, meneer Den Ouden. U zegt terecht in uw eerste termijn dat de planstudiefase voor het eerste gedeelte, de lijn tot het centrum, is afgerond. Maar dat is niet het enige. U heeft het niet aangevuld met hetgeen erbij hoort. 35 Dat heeft u wel gelezen, dus het verwondert mij dat u er niet bij zegt dat er een start is gemaakt met de uitwerkingsfase van het projectplan van de tram tot aan het centrum. Daaruit kunt u ook opmaken dat de Stadsregio wel degelijk voortvarend doorgaat met het realiseren daarvan. Het eindpunt van het projectplan uitwerkingsfase is realisatie en het in exploitatie nemen. Het betekent dus feitelijk, want u heeft formeel misschien gelijk dat er 40 nog een klap met een hamer op gegeven moet worden, dat de uitvoeringsfase is begonnen. Ik zou u dat nog wel een keer willen toeschreeuwen, zodat het goed tot u doordringt. De uitwerkingsfase van de tramlijn tot aan het centrum is op 3 december 2008 officieel begonnen.

45 **Interruptie van de heer Den Ouden:** Voorzitter, het dringt goed tot mij door. Terecht zegt de wethouder dat het om het formele woordgebruik gaat. Bij een uitwerkingsfase en een realisatiefase hebben we het over projectfasen. Dat zijn papieren uitwerkingen, die uiteraard noodzakelijk zijn. Het doel van ieder project en traject is om tot de daadwerkelijke schop in de grond te komen. Maar het ultieme moment, het moment dat er een definitief 50 besluit is, dat er geld beschikbaar gesteld wordt, wordt verwacht in eind 2009. Dat is ook in

de commissie Verkeer en Vervoer van 19 november aangegeven. We hebben het over besluitvorming in de zin van onomkeerbaar, definitief de schop in de grond. Dat is niet genomen. Het is niet het goede woordgebruik als het db van de Stadsregio toegekend wordt het besluit te kunnen nemen dat in elk geval die tram er komt tot het centrum. Dat is
5 het beeld dat opgeroepen wordt, waar de heer Japenga ook naar refereert. Maar het is niet ondenkbaar, als het tweede deel er niet komt, dat het eerste deel alleen op papier blijft bestaan. Want ook daarvan is gezegd: de meerwaarde van tracé H is er eigenlijk niet.

Wethouder De Koning: In goed Nederlands noemt men dat wishful thinking, meneer Den Ouden. U hoopt namelijk dat als het tweede tracé vanaf het centrum niet wordt aangelegd, en u heeft er begrijpelijk electorale redenen voor om dat te willen, dat dan het eerste gedeelte ook nog niet wordt aangelegd, zodat het in die discussie blijft. Ik heb slecht nieuws voor u: dat zit niet meer in die discussie. U heeft gelijk: strikt formeel moet er nog een
10 regionaadbesluit komen over de kostenfactor, over de financiering daarvan, waar de gelden daarvoor door dezelfde regionaad al zijn gereserveerd. Dat moet u er dan ook bijzeggen. Maar nogmaals: de uitwerkingsfase is ingegaan. Dat is een besluit van het db geweest, dat is unaniem overgenomen door de Vervoerscommissie van de Stadsregio en u kunt ervan uitgaan dat in ieder geval materieel gezien het licht voor de tramlijn tot aan het centrum op groen staat en op groen blijft staan.
20

Interruptie van de heer Den Ouden: Voorzitter, en toch zou ik het college eraan willen houden als u erover communiceert, het zo uitgebreid te doen. Maar refereer niet aan een besluit zoals het in De Combinatie afgedrukt is. Dat is onjuist en ik vind niet dan we met onjuiste informatie op pad moeten gaan.
25

Wethouder De Koning: Laten we deze discussie maar stoppen, want het dreigt een woordenspel te worden. De inhoudelijke dingen zijn met elkaar gewisseld. Nog een andere opmerking richting de heer Den Ouden. Dat gaat over de openbaar vervoer gerelateerde woningbouwstrategie. Dat is een mooi woord dat inderdaad in een
30 aantal stukken van de Stadsregio wordt genoemd. Maar, meneer Den Ouden, u draait het weer eens om, en niet voor het eerst. Het beleid van de Stadsregio voorziet erin, dat daar waar openbaar vervoer is aangelegd, er mogelijkheden zouden zijn voor verstedelijking. U suggereert een beetje, en als ik dat niet goed zeg, dan corrigeert u mij wel, dat verstedelijking wordt mogelijk gemaakt als men eerst maar een openbaar vervoerslijn
35 aanlegt. Dat is niet het beleid van de Stadsregio en ook niet het beleid van de gemeente.

Interruptie van de heer Den Ouden: Voorzitter, ik heb een beetje bezwaar tegen de aanhef van de wethouder over het omdraaien. Dat vind ik jammer. Daardoor krijgt het een onplezierige lading. Dat wil ik wel gezegd hebben.
40 Een lijn die er nu niet is, is er, als die over enige tijd aangelegd wordt, wel. En dan geldt dat er rondom een dergelijke bestaande lijn sprake zal zijn van toenemende verstedelijking. Als je de cijfers zoals we die nu kennen in de exploitatie meerekent, dan is het bijna niet anders dan dat er meer instappers nodig zijn, zoals in het zelfde paragraafje staat waaraan u refereert. Die extra instappers komen er omdat er meer woningen zijn. Dat is logisch en dat
45 roepen we over ons af.

Wethouder De Koning: U begint met een suggestie. U zegt op een gegeven moment: dan zal het wel zo zijn, dat er meer instappers kunnen zijn. En dat is de suggestie, meneer Den Ouden, die u weg moet laten bij een feitelijk verhaal dat u houdt. Wat u nu doet is een
50 suggestie inbouwen in een feitelijk verhaal. Dat heb ik meer tegenstanders van de tram

horen doen, en u doet dat nu ook. Dat lijkt mij niet juist. Of u noemt de feiten, of u maakt de suggestie. Maar u brengt ze nu in elkaar en dat vertroebelt de discussie inderdaad. Ik zou u willen vragen dat ook niet te doen.

5 Ik zou het kunnen toelichten door te spiegelen. Ik heb namelijk twee opmerkingen van de heer Den Ouden achter elkaar gehoord. Ik interpreteer ze vast verkeerd als ik zeg dat u enerzijds zegt dat de verstedelijking zal toenemen als de openbaar vervoerlijn eerst maar wordt aangelegd, en dat u vervolgens in bijna dezelfde adem zegt dat de Stadsregio niet alle kosten voor haar rekening zal nemen, zoals het niet bouwen van meer woningen, wat
10 mogelijk is als je de tram niet aanlegt. U zegt in feite dat als je de tram niet aanlegt, je dan meer woningen kunt bouwen. Hierdoor krijg je meer verstedelijking. U spreekt uzelf, naar mijn gevoel, nogal tegen.

Interruptie van de heer Den Ouden: Ik hou het op een klein misverstand. Bij het tracé, dwars door het centrum werd benadrukt dat het weinig woningen kost. Er moeten een
15 aantal huizen gesloopt worden in de Klaas Katerstraat. En daarop hebben we als eerder antwoord van het college gekregen dat het beoogde aantal woningen in de zoveelste fase van het centrumplan niet volledig behaald kan worden. Dat is in mijn optiek niet die verstedelijking, die ik in een ander verband gebruikt heb. Dat was een totaal andere
20 context.

Wethouder De Koning: Precies, dus daarom moeten we opletten dat de context altijd op het goede moment gebruikt wordt. Dat zeggen we maar even duidelijk tegen elkaar.

25 Een andere opmerking die u gemaakt hebt, ging over de kosten die er zijn. U suggereerde dat een deel van de aanleg van het tracé bij het kruispunt A38 voor rekening van de gemeente zou komen. De wijze waarop u het onderbouwt heb ik niet meegeschreven. Ik zeg u dat afspraken met de Stadsregio waren, zijn en zullen blijven dat het basistracé volledig voor rekening van de Stadsregio is. Volgens mij zeg ik dat voor tenminste de vijfde
30 keer in de afgelopen jaren. Ik wijs u erop dat als het gaat om kosten, deze altijd terechtkomen bij de wegbeheerder. De A38 is van Rijkswaterstaat en de Rotterdamseweg is van het Waterschap. Dat zijn geen gemeentelijk organen. Wat dat betreft zal het met die kosten op dat punt nogal meevallen. Het is wel zo dat een aantal flankerende maatregelen die je neemt rondom een dergelijk tracé, denk aan parkeerterreinen, fietsenstallingen en
35 dergelijke, voor 50% voor rekening van de gemeente komen, omdat er nog een subsidieregeling in zit. Maar ook dat is, als het goed is, geen nieuws voor u. Dat wilde ik even verduidelijkt hebben, anders zou het kunnen lijken dat er straks ineens ergens iemand denkt dat de kosten voor het kruispunt A38 voor rekening van de gemeente komen. Dat is pertinent niet waar.

40 **Interruptie van de heer Den Ouden:** Voorzitter, ik wil nog even aanvullen om de context helemaal compleet te houden. Waar we het nu over hebben, de wethouder en ik, is het functioneel programma van eisen. Ik heb dat in mijn eerste termijn met opzet genoemd en ik heb ook alle raadsleden aangeraden dat document op te zoeken en het zelf te lezen. Het
45 is natuurlijk niet mogelijk om het nu helemaal compleet te lezen, maar ik citeer er toch een klein stukje uit, hopelijk in de goede context. Er wordt op bladzijde 7 *onderscheid gemaakt andere projecten mogelijk te combineren met werkzaamheden Ridderkerklijn*. Er wordt daar ook genoemd onder het kopje Hollandse Delta gemeente Ridderkerk: de verbetering van het kruispunt enzovoort, *er is nog geen dekking voor dit plan in de begroting van gemeente en Waterschap*. Dat valt onder de rubriek waar met elkaar over gesproken moet worden.
50

Als je in de inleiding kijkt, zijn er andere aanvullende wensen. En natuurlijk maakt dat er deel vanuit. Ik raad iedereen aan het compleet te lezen. Het is te downloaden van de site. Hierdoor krijg je het beeld dat je niet de garantie hebt dat alles betaald wordt.

5 **Interruptie van mevrouw Ripmeester:** Dank u wel, meneer Den Ouden, dat u mij wijst op informatie die ik kan vinden. Maar we zijn hier toch bijeen om richtinggevende uitspraken te doen over de Structuurvisie en niet om het tramdebat fijntjes te herhalen tot na 00.00 uur. Met alle respect voor deze discussie zou ik toch heel graag willen dat we weer teruggaan naar de doelstelling van deze avond.

10 **Wethouder De Koning:** Mevrouw Ripmeester, de heer Den Ouden heeft enkele suggesties de lucht in gegooid, waarvan het belangrijk is dat die worden weerlegd. Anders zouden die misschien een eigen leven kunnen gaan leiden en dan heeft u er later ook weer last van. Het is beter te voorkomen dan te genezen.

15 **De voorzitter:** Ik stel voor dat de wethouder zijn verhaal afmaakt.

Wethouder De Koning: Als ergens staat dat het Waterschap iets nog niet in zijn begroting heeft opgenomen, dan kan ik daar met de beste wil van de wereld niet uit opmaken dat de gemeente moet betalen. Suggestief of niet, dat zijn dan de gegevens.

Ik ga naar een paar opmerkingen die over de tramlijn zijn gemaakt ten aanzien van lijn over de Koninginneweg. De heer Meij maakt de opmerking om te kijken of je de tram op de Koninginneweg op dezelfde manier zou kunnen laten functioneren zoals in de
25 Structuurvisie staat, in de Schoutstraat. Het probleem is dat als je een tram daar stapvoets laat rijden, de vervoerswaarde omlaag gaat. De snelheid gaat omlaag, dus de reistijd gaat omhoog en dat heeft daar gevolgen voor. Wat je dan in feite doet is een trampluss over een lang traject degraderen tot een stadstram, een tram die slechts 5 kilometer per uur vooruitgaat. Dat gaat ernstig ten koste van het begrip hoogwaardig openbaar vervoer. Want
30 dat voorziet juist in een snelle tram. We hebben dat goed afgewogen door de tram tot aan het centrum aan te leggen op de manier zoals we hebben besloten.

Interruptie van de heer Meij: Voorzitter, het gaat om het eerste gedeelte van de Koninginneweg, dat is heel smal. Het slaat niet op het tweede gedeelte. Ik wil nog eens vragen het serieus mee te nemen in de overweging. Ik begrijp uw argument dat het niet snel genoeg gaat, maar u heeft het over stapvoets. In Rotterdam zijn er ook plekken waar en de tram en de auto rijdt, dan is het natuurlijk, vooral als het regent, even oppassen vanwege de gladde rails, maar stapvoets is iets anders dan wat mogelijk is. Het gaat maar over een klein gedeelte van de Koninginneweg.

40 **Wethouder De Koning:** Maar stapvoets rijden en dan weer een stukje snel, dan kan de tram geen snelheid maken, want dan is hij bij het centrum. Dan moet hij weer stapvoets rijden. Dit betekent in de praktijk, per definitie, dat het hele stuk stapvoets gereden moet worden. Wij hebben daar al eerder naar gekeken, meneer Meij. Wat u vraagt is iets waar
45 wat we al gedaan hebben. Het is niet zo dat we lukraak hebben gezegd: de kerk moet weg, de school moet weg, want die tram moet snel zijn. Er is wel degelijk gekeken naar alternatieven.

De voorzitter: Ik wil u wel verzoeken om inderdaad deze discussie, waar mevrouw
50 Ripmeester ook op wees, niet nu te voeren.

Interruptie van de heer Meij: Maar als de wethouder zegt lukraak. Een jaar geleden zei u dat het niet verder kon dan het centrum. Nu zegt u "dit kan door". Nu moet u niet halverwege zeggen "dat doen we niet"...

5

Wethouder De Koning: Dat zeg ik niet. Dan heb ik me niet goed uitgedrukt. Wat ik zeg is dat als we uw plan volgen om de tram stapvoets te laten rijden aan het begin van de Koninginneweg, hij dan even gas kan geven en dan weer stapvoets moet rijden, en dat er dan geen meerwaarde is. Dat is het enige wat ik zeg. Daarmee ga ik in op uw suggestie en niets anders dan dat.

10

Voorzitter, volgens mij heb ik alle verkeerspunten behandeld.

De voorzitter: Dank u zeer.

15

Wethouder Blesgraaf: Dank u, voorzitter. Ik wil toezeggen dat het college zal onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het huisvesten van een HBO/MBO-instelling, ook in de gezondheidszorg eventueel, binnen de gemeentegrenzen van Ridderkerk.

De voorzitter: Dank u zeer.

20

Dames en heren, daarmee zijn we aan het eind van deze tweede termijn en het debat. Dan ga ik met u naar het voorstel. U heeft, dat hebben we nu vastgesteld, allen richtinggevende uitspraken gedaan. Voor het in stemming brengen van de moties geef ik het woord aan de griffier.

25

De griffier: Om de snelheid erin te houden doe ik het als volgt.

Motie 120: Renovatie in plaats van sloop. Er zijn 24 stemmen in totaal. Alleen de VVD heeft tegen gestemd en de anderen voor. Dat is 21 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

30

Daarmee zou de motie zijn aangenomen. Is dat correct? Ja.

Motie 121: Sociale woningvoorraad. Er zijn 24 stemmen in totaal. Alle fracties voor, behalve de VVD. Dat is 21 stemmen voor en 3 stemmen tegen. Daarmee zou de motie zijn aangenomen. Is dat correct? Ja.

35

Motie 122 in combinatie met motie 124: Boomgaard Rijsoord. Er zijn 24 stemmen in totaal. Alle fracties voor, behalve de SGP. Dat is 19 stemmen voor en 5 stemmen tegen. Daarmee is de motie aangenomen.

40

Motie 123: Het milieu en Ridderkerk Visie 2020. Er zijn 24 stemmen in totaal. Alle fracties voor. Daarmee is de motie aangenomen.

Interruptie van de heer Den Ouden: Voorzitter, misschien kan voor het verslag de volgorde omgedraaid worden. Ik had nog een korte stemverklaring willen geven bij de moties waar we wel ja tegen zouden gaan zeggen. De relevantie ervan ontbrak ons, daarvoor verwijs ik naar hetgeen wat gezegd is. Alleen er is geen reden waarom we ertegen zouden zijn.

45

De voorzitter: Dit is een herhaling van uw standpunt van daarnet. Dan nemen we dat op in het verslag als een toegevoegde stemverklaring.

50

22 januari 2009

Even terug naar het voorstel. Ik mag ervan uitgaan dat u ermee akkoord gaat de ontwerpvisie in procedure te brengen? Dat is het geval. Dan gaan we ook vanaf dit moment daar zo mee verder. In overleg met het raadsteam Structuurvisie een participatie- en communicatieplan opstellen heeft uw instemming, neem ik aan. Dat is het geval.

5

Dank u zeer. Dan zijn we aan het eind van de beraadslagingen en ik dank u voor de vergadering.

De vergadering wordt om uur gesloten.

10

Vastgesteld in de openbare vergadering van 19 februari 2009,
de griffier, de voorzitter,

15

as